

Van:
Verzonden: maandag 21 juli 2025 08:30
Aan:

CC:

Onderwerp: 15. Aanbiedingsbrief begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond, inclusief reactie op zienswijzen
Bijlagen: Begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond.pdf; 2025-07-18, Aanbiedingsbrief begroting 2026 en Nota van antwoord zienswijzen.pdf

Geachte leden van de gemeenteraad/Provinciale Staten & leden van het college/Gedeputeerde Staten,

In april van dit jaar informeerden wij u over onze concept begroting 2026. Onze begroting lag ter inzage waarmee u in de gelegenheid was om hierop een zienswijze in te dienen.

Al onze deelnemers agendeerden de concept begroting voor behandeling in de gemeenteraad/PS. In de vergadering van 9 juli 2025 stelde ons Algemeen Bestuur de begroting 2026 vast.

Graag informeren wij u via onze aanbiedingsbrief over de zienswijzen die wij ontvingen en op welke manier wij daarmee aan de slag zijn gaan.

Ook bieden wij u de vastgestelde begroting 2026 aan.

Met deze e-mail bieden wij deze documenten ook ambtelijk aan, aan onze deelnemers.

Als u nog vragen heeft, hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

DISCLAIMER: Dit e-mailbericht is alleen bedoeld voor de geadresseerde(n). Ontvangt u dit e-mailbericht terwijl dit niet aan u gericht is? Neem contact op met de verzender. Aan dit e-mailbericht en eventuele bijlage(n) kunnen geen rechten worden ontleend. Ga voor meer informatie over Omgevingsdienst IJmond naar <https://www.odijmond.nl>

Aan:
Leden van de gemeenteraden en Provinciale Staten

Cc:
Leden van de colleges /Gedeputeerde Staten
Ambtelijke contactpersonen

Datum: 10 juli 2025

Betreft: Reactie zienswijzen concept begroting 2026 Omgevingsdienst IJmond

Geachte leden van de gemeenteraad en Provinciale Staten,

In april van dit jaar informeerden wij u over onze concept begroting 2026. Het Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) stelde u in de gelegenheid hierop een zienswijze in te dienen. Al onze deelnemers stemden in met onze concept begroting 2026. Via de verschillende zienswijzen ontvingen wij aandachtspunten, richtingen of verplichtingen voor het vervolgproces. In de vergadering van 9 juli stelde het Algemeen Bestuur de begroting 2026 vast.

Om u actief te informeren, sturen wij u de vastgestelde begroting 2026 toe, alsook een overzicht met de ontvangen zienswijzen. Via onderstaande reactie zetten wij gebundeld uiteen op welke wijze wij alle zienswijzen appreciëren. Onder aan onze reactie leest u een overzicht van alle ingediende zienswijzen.

Reactie op zienswijze

Financiële positie deelnemers

De ingediende zienswijzen van de individuele deelnemers gaan voor een groot deel in op de zorgen rondom de financiële positie van de gemeenten. De financiële positie van gemeenten staat zwaar onder druk. Niet alleen in ons werkgebied, maar ook landelijk. Een stijging van de lasten vanuit de Gemeenschappelijke Regeling ODIJmond verhoudt zich lastig tot deze situatie. Een aantal deelnemers heeft ons verzocht scenario's uit te werken waarbij wij rekening houden met een lagere gemeentelijke bijdrage met ingang van het begrotingsjaar 2026. Wij beschrijven dit verzoek ook in onze begroting 2026.

Dit verzoek komt op hetzelfde moment dat wij in een proces zitten om onze organisatie operationeel en financieel *in control* te brengen en daarmee toekomstbestendig te maken. Parallel hieraan hebben wij ook oog voor de landelijke criteria waaraan omgevingsdiensten per 1 april 2026 dienen te voldoen. In onze begroting 2026 beschrijven wij het belang van de voortgang van het traject Toekomstbestendig ODIJmond. Daarmee ook de bestuurlijke afweging om – ondanks de verzoeken van deelnemers en in overeenstemming met de keuze van het bestuur – ook voor 2026

nog eenmaal incidenteel extra middelen op te vragen. Wel hebben wij in onze begroting uiteengezet welke stappen wij hebben gezet om het kostenniveau voor incidentele middelen te dempen. Het bestuur van ODIJmond waardeert het dat een aantal deelnemers deze stap ook herkennen in onze begroting 2026. Met de middelen die voor 2026 beschikbaar worden gesteld, zijn wij in staat om de uitvoering op peil te houden en verder te werken aan de toekomstbestendigheid van de organisatie.

Basis op orde

In april presenteerden wij de tussenresultaten van het programma Toekomstbestendig ODIJmond. Wij organiseerden daartoe een aantal regionale informatiesessies. Vanuit de tussenresultaten komt van de drie externe adviesbureaus de aanbeveling om op de twee ontwikkellijnen (financiering en governance) de basis op orde te brengen. De financiële meerjarenprognose laat zien dat de organisatie zonder ingrijpen in 2027 een financieel tekort heeft van 1,7 mln. Met het op orde brengen van de basis herstellen wij de scheefgroei die is ontstaan tussen deelnemers, zijn wij in staat om achterstanden in de uitvoering in te lopen en op lange termijn op orde te houden en daarmee grip te houden op mogelijke risico's binnen ons werkgebied. Belangrijk daarbij is dat wij als bestuur concluderen dat het op orde brengen van de basis een minimaal noodzakelijke stap is, die nu moet worden gezet. Op basis van de inzichten concluderen wij dat het eerdere beeld - de stap 'basis op orde' is bij samenwerking of fusie mogelijk kleiner - niet klopt. Inmiddels is duidelijk dat dit niet alleen in het scenario zelfstandig, maar ook in de scenario's rond samenwerking of fusie een randvoorwaarde is.

Begroting 2027

Met de bestuurlijke keuze om de basis op orde te brengen en vast te houden aan de huidige gecontracteerde opdracht op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving kiest het bestuur expliciet voor het beschermen van de kwaliteit van de leefomgeving; de core-business van onze organisatie. Met de kadernota 2027 presenteren wij de financiële impact van de bestuurlijke keuzes die het Algemeen Bestuur maakte op 9 juli jl. De kadernota ligt aan de basis van de begroting 2027, die bij u langskomt voor uw zienswijze.

Om u zorgvuldig mee te nemen in het proces informeren wij gemeenteraden en Provinciale Staten in augustus via een webinar en zullen wij, desgewenst, in september langsgaan bij de individuele raden. Wij presenteren dan de voortgang van het programma, uitgangspunten voor de actualisatie van de governance en financiële effecten van het herijken van het financiële volume; en de benodigde financiering om de balans tussen opdracht en middelen te herstellen. Dit is één van de stappen die wij zetten om u als raad zo transparant mogelijk te betrekken in het proces. Een nadrukkelijke wens die wij uit diverse zienswijzen ophaalden. Daarnaast zullen wij u, naast een zienswijze inzake onze begroting 2027, ook om een zienswijze vragen op de voorgestelde wijzigingen van onze GR. Via de planning & control-cyclus zullen wij informatie bieden over de voortgang van de reguliere uitvoering.

Robuustheidscriteria

We constateren, op basis van de zienswijze, dat de gemeenteraden en Provinciale Staten zien welke stappen wij zetten in het op orde brengen van de basis en daarmee bouwen aan een toekomstbestendige organisatie, maar ook welke stappen wij zetten om te voldoen aan de landelijk gestelde robuustheidseisen. Omdat het speelveld rondom de landelijke criteria in beweging is, is het lastig te voorspellen hoe het oordeel van IenW meebeweegt richting 1 april 2026. Wel waarderen wij het vertrouwen van onze deelnemers in de stappen die wij zetten. Om u als deelnemer aan onze Gemeenschappelijke Regeling te laten zien dat wij onverminderd toewerken naar het voldoen aan de robuustheidscriteria, maar ook onverminderd blijven zoeken naar mogelijkheden om de financieel impact van het op orde brengen van de basis te dempen, zullen wij als vervolgstap diverse toekomstscenario's zorgvuldiger en diepgaander verkennen. Ook hierover informeren wij u in augustus en september.

Afsluitend

Bij de behandeling van onze begrotingswijziging 2025 vorig jaar, ontvingen wij drie negatieve zienswijzen. Bij de behandeling van de begroting 2026 konden alle gemeenteraden instemmen, maar ontvingen wij wel aandachtspunten voor de toekomst. De drie negatieve zienswijzen, alsook de overige kritische kanttekeningen lieten de urgentie zien om afgelopen maanden hard te werken aan het programma 'Toekomstbestendig ODIJmond'. Dat wij nu, bij de behandeling van de begroting 2026 geen negatieve zienswijzen ontvingen interpreteren wij als vertrouwen in het traject dat wij doorlopen en draagt eraan bij dat wij met evenveel urgentie en inzet toewerken naar het op orde brengen van de basis. Essentieel voor ons als organisatie, maar vooral voor u als opdrachtgever.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst IJmond

Beverwijk

Zienswijze

1. De raad stemt in met de begroting 2026 (D-145098) van Omgevingsdienst IJmond met de volgende zienswijze:
 - De incidentele kosten zijn nodig om de dienstverlening op niveau te houden zoals is ingezet per 2025. Het structurele karakter van deze incidentele kosten moet transparant in verband worden gebracht met de bij de dienst belegde taken;
 - In de ontwerpbegroting staat dat de incidentele middelen ook structureel nodig zijn en dat de organisatie te klein is om de taken adequaat te kunnen uitvoeren. Beide zijn niet verwerkt in de meerjarenraming. De raad verwacht een realistischere meerjarenraming bij de volgende begroting op basis van de nieuwe financieringsopzet;
 - Omgevingsdienst IJmond is door het IBP-VTH vooralsnog als niet-robust beoordeeld. De raad constateert dat de dienst alles in het werk stelt om zoveel mogelijk te voldoen aan de landelijke criteria voor een robuuste omgevingsdienst, maar de toekomst van de omgevingsdienst hangt uiteindelijk mede af van het definitieve oordeel van het ministerie;
2. In te stemmen met de zienswijze zoals verwoord in de brief (D-145104) en deze naar het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJmond te sturen;
3. De gewijzigde bijdragen aan Omgevingsdienst IJmond voor 2026 op te nemen in de programmabegroting 2026.

Bloemendaal

Zienswijze

In de vergadering van 4 juli 2025 heeft de gemeenteraad conform voorstel besloten kennis te nemen van het Jaarverslag 2024 en de Jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst IJmond. Tevens is besloten geen zienswijze kenbaar te maken over de Ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond.

Edam-Volendam

Zienswijze

Namens de gemeenteraad van Edam-Volendam berichten wij u hierbij dat zij kennis hebben genomen van de ontwerp begroting 2026 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond. Zij maken van de aan hen, op grond van artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regeling, gegeven bevoegdheid gebruik tot het geven van een zienswijze op de ontwerp begrotingswijziging. Op 26 juni 2025 heeft de gemeenteraad besloten de volgende zienswijze te geven op de ontwerpbegroting van 2026 van de Omgevingsdienst IJmond.

Hoewel de financiële situatie van de gemeenten nog altijd zorgwekkend is, kan de gemeenteraad in beginsel instemmen met de ontwerp begroting 2026, maar met een aantal zeer kritische kanttekeningen. Reeds in 2024 hebben een aantal wethouders Financiën uit de regio, waaronder de portefeuillehouder van Edam-Volendam, aan u een brief gezonden met het verzoek een bezuiniging van 5 % te realiseren, dit nu de gemeentelijke begrotingen zwaar onder druk staan. In onze zienswijze op de begroting voor 2025 hebben wij reeds aangegeven dat wij van u verwachten dat er naar bezuinigingsmaatregelen wordt gekeken. Nu constateren wij dat, in weerwil van de bovengenoemde verzoeken, de bijdrage met ong. 5% is verhoogd.

Daarnaast hebben wij u, in onze zienswijze d.d. 29 oktober 2024 (zie bijlage) tegen de begrotingswijziging 2025, op de hoogte gesteld van onze bezwaren tegen de incidentele bijdragen. In uw ontwerp begroting (op pagina 31) geeft u aan dat de meerjarenraming

aantoont dat de nu gevraagde incidentele middelen op termijn een structureel karakter zullen krijgen. Wij betreuren het achteraf des te meer dat onze veronderstelling ten aanzien van het feit dat de incidentele kosten structureel zijn geworden, waarheid is geworden. Wij vragen u enerzijds nogmaals expliciet en met klem aandacht het kostenniveau voor de incidentele middelen te dempen. Anderzijds begrijpen wij dat het proces om te komen tot een gedragen scenario bij de herontwikkeling van de dienst door moet gaan.

De huidige situatie en onzekerheid rondom onze financiële toekomst vraagt om voorzichtigheid en enige terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen en het maken van nieuwe plannen.

Wij vertrouwen erop dat u uw verantwoordelijkheid neemt en balans weet te vinden in de beschikbare middelen en de benodigde uit te voeren taken. De gemeenteraad van Edam-Volendam nodigt u van harte uit om een toelichting te geven over zowel de wettelijk (verplichte) taken en extra taken en bijbehorende financiën alsmede een doorkijkje te geven in de toekomstscenario's ten aanzien van de doorontwikkeling van de Omgevingsdienst IJmond.

Haarlem

Zienswijze

De raad van de gemeente Haarlem besluit:

- Aan de ODIJ te kennen te geven dat de gemeente Haarlem geen bezwaren heeft tegen de vaststelling van de ontwerpbegroting 2026 van de ODIJ.
- In te stemmen met de incidentele extra bijdrage in 2026 van € 126.000 voor de uitvoering van de tweede fase van het Programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur en het Plan van aanpak scenario's voor de toekomstbestendige omgevingsdienst.
- De incidentele bijdrage van € 126.000 in 2026 te verwerken in de programmabegroting 6.3

Heemskerk

Zienswijze

Aan de Omgevingsdienst IJmond kenbaar te maken dat de raad van Heemskerk kennis heeft genomen van het concept Jaarverslag 2024 en de concept Jaarrekening 2024 van de Omgevingsdienst IJmond

- De raad van Heemskerk wenst een positieve zienswijze af te geven:
 - op de concept begroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond;
 - over de transparantie en de wijze waarop de Omgevingsdienst IJmond pro actief haar taken op pakt;
 - over de manier waarop de Omgevingsdienst IJmond aan de slag is met de opgave om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst. En spreekt tegelijkertijd zijn steun uit voor het traject wat op dit moment gevolgd wordt.
- De raad van Heemskerk spreekt zijn zorg uit over:
 - de robuustheid van de Omgevingsdienst IJmond;
 - de achterstanden in de werkzaamheden;
 - de financiering in relatie tot de financiële situatie van de gemeente;
 - het werk wat nog gedaan moet worden om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst.

Deze zienswijze met bijgevoegde brief aan het dagelijks bestuur van Omgevingsdienst IJmond kenbaar te maken.

Landsmeer

Zienswijze

In de vergadering van 26 juni 2025 heeft de raad de volgende zienswijze vastgesteld.:

Financiële context

De financiële positie van gemeenten blijft gespannen. De incidentele ruimte uit de Voorjaarsnota 2025 verzacht het structurele tekort slechts beperkt. Dit kader is mede bepalend voor onze beoordeling van de begroting 2026.

Bezuinigingsopgave en doorontwikkeling

U geeft aan dat een aanvullende generieke bezuiniging in 2026 de voortgang van het doorontwikkelingstraject zou belemmeren. De gemeenteraad onderstreept het belang van een zorgvuldig verloop van deze herijking van governance en financiering. Tegelijkertijd hechten wij aan een slagvaardige en doelmatige bedrijfsvoering. Wij verzoeken het Algemeen Bestuur dan ook de mogelijkheden voor kostenbeheersing blijvend te verkennen en eventuele financiële ruimte primair in te zetten voor het beperken van de jaarlijkse lasten voor de deelnemende gemeenten. Wij waarderen in dit verband de reactie op de ingediende zienswijzen van 10 januari 2025 en de nadere toelichting in de memo van april 2025, die inzicht geven in de reeds getroffen maatregelen en de verdere planning.

Verwachtingen

1. Halfjaarlijks rapporteren over de voortgang van het doorontwikkelingstraject en de structurele financiële effecten.
2. Colleges en raden tijdig betrekken bij besluiten met significante financiële of bestuurlijke consequenties.

Slot

De aanhoudende onzekerheid over de gemeentelijke financiën vraagt om behoedzaamheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen. Wij vertrouwen erop dat wij gezamenlijk blijven streven naar een evenwichtige balans tussen kwaliteit, effectiviteit en betaalbaarheid.

Oostzaan

Zienswijze

In de vergadering van 12 juni 2025 heeft de gemeenteraad conform voorstel kennis genomen van het Jaarverslag 2024 en de Jaarrekening 2024 van Omgevingsdienst IJmond en besloten als zienswijzen kenbaar te maken dat de raad kan instemmen met de Ontwerp Begroting 2026 van Omgevingsdienst IJmond met dien verstande dat de gemeenteraad van Oostzaan zich zorgen maakt over de in de Ontwerp Begroting vermelde stijgende gemeentelijke bijdrage aan de ODIJ. Het is belangrijk dat de gemeentelijke bijdrage aan de ODIJ in balans blijft met de financiële situatie van de gemeente Oostzaan.

Purmerend

Zienswijze

In de vergadering van 26 juni 2025 heeft de gemeenteraad besloten om de volgende zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2026 van Omgevingsdienst IJmond:

De financiële situatie van de gemeenten is nog steeds zorgwekkend. Hoewel de voorjaarsnota van het rijk incidenteel enige verlichting biedt om de stijgende jeugdzorgkosten op te vangen, is er nog steeds sprake van een ravijn/financieel risico in onze meerjarige begrotingscijfers. Dit

blijft iets dat om een oplossing vraagt hetgeen meespeelt bij de zienswijze die de gemeente geeft.

In uw begroting geeft u aan dat u voor 2026 nog niet kan voldoen aan de bezuinigingsvraag zoals door de gemeenten gevraagd, omdat dat ten koste gaat van de voortgang van het traject doorontwikkeling ODIJmond. U streeft ernaar via deze begroting met een financiële staat te laten zien welke stappen u heeft gezet om het kostenniveau voor incidentele middelen te dempen. De gemeenteraad van Purmerend vraagt u echter niet de aandacht voor mogelijke kostenbesparingen op de korte termijn te laten verslappen. Tevens vraagt de raad voor de komende jaren scenario's uit te werken met een lagere gemeentelijke bijdrage van 2% taakstellend te verwerken in de begroting 2026. Mocht dit voor 2026 echt onmogelijk blijken te zijn dan verzoeken we u deze besparing in ieder geval op te nemen in de volgende kadernota. Naast het realiseren van 2% in de komende jaren blijft de gemeenteraad uw inspanning vragen voor de 5% lagere bijdrage en deze in ieder geval te realiseren voor eind 2029. Ook verwachten wij dat u bij de scenario's aandacht besteedt aan uw bedrijfsvoering.

De huidige situatie en de onzekerheid rondom onze financiële toekomst vraagt om behoedzaamheid en voorzichtigheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen en het maken van nieuwe plannen. Wij vertrouwen er op dat we samen onze verantwoordelijkheid nemen om een (nieuwe) balans te (blijven) vinden tussen de beschikbare middelen en de benodigde taken.

Uitgeest

Zienswijze

De gemeenteraad van Uitgeest geeft een positieve zienswijze af ten aanzien van de Begroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond, met inachtneming van de aangenomen motie van de raad d.d. 09-11-2023 dat tegenvallers primair moeten worden opgevangen in de eigen begroting van de desbetreffende gemeenschappelijke regeling.

Velsen

Zienswijze

Op 15 april 2025 ontvingen wij van u de jaarstukken 2024 en de begroting 2026. De stukken zijn op 26 juni 2025 door de gemeenteraad behandeld.

De gemeenteraad heeft in haar vergadering:

1. kennis genomen van de jaarstukken 2024;
2. ingestemd met de ontwerpbegroting 2026.

De raad heeft bij de ontwerpbegroting 2026 wel een aantal kanttekeningen. Deze hebben een relatie tot de bezuinigingsopgave van de gemeente Velsen en de bijdrage aan en de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond).

De gevraagde bijdrage van Velsen voor 2026 is hoger dan de reservering op onze Begroting
De gevraagde noodzakelijke incidentele middelen vallen grotendeels buiten de reservering op onze begroting. We gaan proberen om de gevraagde dekking via een begrotingswijziging te reserveren. Op voorhand geven we daarbij aan dat daarvoor heel beperkt ruimte is.

Motie 'Samen Slim Bezuinigen: Bezuinigingsstrategie voor Gemeenschappelijke Regelingen en Verbonden Partijen'

Wij verzoeken u bezuinigingsmaatregelen, voor zover deze nog realistisch en uitvoerbaar zijn, door te voeren voor 2026. Daarnaast verzoeken wij u in de Kadernota 2027

bezuinigingsvoorstellen te doen. Wij merken daarbij op dat ODIJmond de bezuinigingsopgave van gemeenten serieus neemt. Bijvoorbeeld door uitgebreid inhoudelijk te reageren op de brief van gemeente Velsen met onderwerp 'bezuinigingen vanaf 2026'. Verder zien we dat in de ontwerpbegroting 2026 bezuinigingen diepgaand worden besproken en uitgevoerd waar mogelijk, zoals het terugbrengen van de opgevraagde incidentele middelen in 2026 met 50%.

De resultaten van de (nog lopende) financiële herijking zijn nog niet in de ontwerpbegroting verwerkt

In de ontwerpbegroting staat aangegeven dat 2026 een transitiejaar is. De meerjarenraming is gebaseerd op een indexatie. Ontwikkelingen met een meerjarige impact worden doorgeschoven naar de Kadernota 2027. U geeft aan dat er nog voor de zomer een herijking van de financieringsstructuur van de gemeenschappelijke regeling wordt voorgesteld aan het bestuur. Dit is niet meegenomen in de ontwerpbegroting. Gezien het financieel zware weer dat op onze gemeente afkomt, zullen we met elkaar in gesprek moeten blijven om het evenwicht tussen ambitie, opdracht en (financiële) capaciteit te vinden binnen de financiële mogelijkheden van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling.

De doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling vraagt om een actieve rol van de gemeenteraden

Onze raad heeft de wens om nauw betrokken te worden bij de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling en de keuzen die gemaakt worden in het kader van de toekomst van Omgevingsdienst IJmond. Zowel gezien het belang dat onze raad hecht aan een gezonde leefomgeving als de financiële problematiek van de gemeente. Onze raad verzoekt uw bestuur daarom de directeur van Omgevingsdienst IJmond opdracht te geven de raad blijvend te informeren en de mogelijkheid te bieden richtinggevende input te geven.

Waterland

Zienswijze

In de vergadering van 19 juni 2025 heeft de gemeenteraad conform voorstel kennis genomen van het concept Jaarverslag 2024 en de concept Jaarrekening 2024 van Omgevingsdienst IJmond.

In uw begroting geeft u aan dat u voor 2026 nog niet kan voldoen aan de bezuinigingsvraag zoals door de gemeenten gevraagd, omdat dat ten koste gaat van de voortgang van ons traject doorontwikkeling OD IJmond. U streeft ernaar via deze begroting met een financiële staat te laten zien welke stappen u heeft gezet om het kostenniveau voor incidentele middelen te dempen. De gemeenteraad van Waterland vraagt u om echter niet de aandacht voor mogelijke kostenbesparingen op de korte termijn te laten verslappen en voor de komende jaren scenario's uit te werken met een lagere gemeentelijke bijdrage van 5% en de eerste resultaten hiervan te verwerken in de begroting 2026. We verzoeken u dat u zich inzet om de gevraagde 5% besparingen voor de periode 2026-2029 te realiseren. We verwachten hier in de komende Kadernota van uw organisatie nadere concretisering van te krijgen indien de gevraagde 5% in de begroting 2026 niet geheel mogelijk blijkt te zijn. Ook verwachten wij dat u bij de scenario's aandacht besteedt aan uw bedrijfsvoering.

De huidige situatie en de onzekerheid rondom onze financiële toekomst vraagt om behoedzaamheid en voorzichtigheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen en het maken van nieuwe plannen. Wij

vertrouwen er op dat we samen onze verantwoordelijkheid nemen om een (nieuwe) balans te (blijven) vinden tussen de beschikbare middelen en de benodigde taken.

Wormerland

Zienswijze

In de vergadering van 10 juni 2025 heeft de gemeenteraad conform voorstel kennis genomen van het Jaarverslag 2024 en de Jaarrekening 2024 van Omgevingsdienst IJmond en besloten als zienswijzen kenbaar te maken dat de raad kan instemmen met de Ontwerp Begroting 2026 van Omgevingsdienst IJmond met dien verstande dat de gemeenteraad van Wormerland zich zorgen maakt over de in de Ontwerp Begroting vermelde stijgende gemeentelijke bijdrage aan de ODIJ.

De financiële situatie van de gemeenten is nog steeds zorgwekkend. Hoewel de voorjaarsnota van het rijk incidenteel enige verlichting biedt om de stijgende jeugdzorgkosten op te vangen, is er nog steeds sprake van een ravijn/financieel risico in onze meerjarige begrotingscijfers. Dit blijft iets dat om een oplossing vraagt hetgeen meespeelt bij de zienswijze van de gemeente afgeeft.

In uw begroting geeft u aan dat u voor 2026 nog niet kan voldoen aan de bezuinigingsvraag zoals door de gemeenten gevraagd, omdat dat ten koste gaat van de voortgang van ons traject doorontwikkeling ODIJmond. U streeft ernaar via deze begroting met een financiële staat te laten zien welke stappen u heeft gezet om het kostenniveau voor incidentele middelen te dempen. De gemeenteraad van Wormerland vraagt u om echter niet de aandacht voor mogelijke kostenbesparingen op de korte termijn te laten verslappen en voor de komende jaren scenario's uit te werken met een lagere gemeentelijke bijdrage van 5% en de eerste resultaten hiervan te verwerken in de begroting 2026. We verzoeken u dat u zich inzet om de gevraagde 5% besparingen voor de periode 2026-2029 te realiseren. We verwachten hier in de komende Kadernota van uw organisatie nadere concretisering van te krijgen indien de gevraagde 5% in de begroting 2026 niet geheel mogelijk blijkt te zijn. Ook verwachten wij dat u bij de scenario's aandacht besteedt aan uw bedrijfsvoering. De huidige situatie en de onzekerheid rondom onze financiële toekomst vraagt om behoedzaamheid en voorzichtigheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen en het maken van nieuwe plannen.

Wij vertrouwen erop dat we samen onze verantwoordelijkheid nemen om een (nieuwe) balans te (blijven) vinden tussen de beschikbare middelen en de benodigde taken.

Zandvoort

Zienswijze

De raad van de gemeente Zandvoort, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, besluit:

- Als zienswijze naar voren te brengen bij het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst IJmond dat de raad geen wensen of bedenkingen heeft bij de Ontwerpbegroting 2026 van Omgevingsdienst IJmond.

Provincie Noord-Holland

Zienswijze

Provinciale Staten stemt in met de concept begroting 2026.

Begroting 2026

Omgevingsdienst IJmond

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Landelijke ontwikkelingen & onze opgave	2
2	Ontwikkelingen omgevingsdiensten	4
2.1	(Externe) ontwikkelingen	4
3	Opzet en opbouw begroting 2026	7
3.1	Deel 1 – Begroting 2026 regulier	7
3.1.1	Uitgangspunten voor de berekening van het uurtarief	7
3.1.2	Kosten personeel, CAO-ontwikkelingen en prijsontwikkelingen	7
3.1.3	Ramingen voor begrotingsaanpassingen 2026	10
3.2	Deel 2 – Begroting 2026 incidentele bijdrage	11
3.2.1	Toelichting incidentele lasten	12
3.3	Planning- & Control	14
4	Wijze van financieren	15
4.1	Verdeelsleutel berekening deelnemersbijdrage 2026	15
4.1.1	Tarief	16
4.1.2	Financieel beleid	16
5	Verplichte paragrafen	17
5.1	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
5.2	Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit	17
5.3	Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit	18
5.4	Beoordeling weerstandsvermogen	20
5.5	Conclusie weerstandsvermogen	20
5.6	Financiële kengetallen	21
5.7	Onderhoud kapitaalgoederen	22
5.8	Treasury/financiering	23
5.9	Verbonden partijen	23
5.10	Wet Open Overheid	24
6	Financiële begroting inclusief overhead	25
7	Financiële positie	29
7.1	Geprognostiseerde balans	29
7.2	EMU-saldo	30
8	Meerjarenraming	31
9	Bijlage I - Financiële bijlage	33
9.1	Formatie overzicht	33
9.2	Specificatie overhead	33
9.3	Stemverhoudingen	33
9.4	Verbonden partijen	34

9.5 Verdeelsleutel incidentele bijdrage	35
9.6 Overzicht van dienstverleningsovereenkomsten en projectenbijdragen per deelnemer	36
10 Bijlage II - Vergelijking: stappen van begrotingswijziging 2025 naar kadernota 2026	41
11 Bijlage III - Voortgang financiële aanpak en toekomstvisie	42
11.1 Terugblik – analyse.....	42
11.2 Terugblik – aanpak	43
11.3 Aanpak & voortgang	46
11.4 Aansturing van de onderdelen	46
11.5 Voortgang meerjarenprogramma	47
11.6 Positie deelnemers.....	51
11.7 Conclusie.....	52
11.8 Financiële verantwoording	52

1 Inleiding

Deze begroting 2026 biedt een overzicht van de financiële kaders en prioriteiten van Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJmond) met als doel een effectieve en efficiënte uitvoering van onze taken in lijn met onze strategische doelstellingen. De begroting 2026 maakt onderdeel uit van een meerjarig traject om de organisatie operationeel en financieel in controle te brengen. In dit traject werken wij samen met onze deelnemers om de organisatie toekomstbestendig te maken voor de huidige én toekomstige opgave. Tegelijkertijd pakken we de achterstanden in de uitvoering van de wettelijke taken aan die de afgelopen jaren zijn ontstaan en we actualiseren het juridische en financiële kader (programma GR, DVO en financieringsstructuur) tussen de organisatie en haar deelnemers.

Middelen voor korte en lange termijn

Het Algemeen Bestuur (hierna: AB) van ODIJmond heeft in 2024 aanleiding gezien om een verdiepende analyse te laten uitvoeren waar de organisatie staat. Dit resulteerde in de rapportage 'Twee zijden van de medaille' en een [begrotingswijziging 2025](#)¹. Hierin zijn de uitkomsten van deze analyse, oplossingsrichtingen en de benodigde middelen toegelicht aan het bestuur van ODIJmond. Het AB besloot een proces te starten om de organisatie toekomstbestendig door te ontwikkelen en besloot daarvoor bij haar deelnemers voor de jaren 2024, 2025 en 2026 incidentele middelen op te vragen. Zij stelde hiervoor de begrotingswijziging 2025 op. De incidentele middelen voor 2026 vraagt het bestuur op via deze begroting. Dit ziet het bestuur als de korte termijn. Met dit traject werkt het bestuur aan keuzes voor de lange termijn (vanaf 1 januari 2027). De eventuele middelen die voor de lange termijn structureel noodzakelijk zijn, zullen worden opgenomen in de Kadernota 2027.

Met de begroting 2026 vraagt het bestuur daarmee het tweede gedeelte van deze incidentele middelen op bij de deelnemers. Met dit document lichten wij dit verzoek toe, doordat wij u inzicht geven in;

- de voortgang van het programma GR, DVO en financieringsstructuur
- de eerste stap op de inhaalslag
- het onderzoek naar de toekomstscenario's
- de vervolgstappen en de wijze waarop de raden en staten betrokken worden.

In bijlage II nemen wij u mee in de voortgang en planning van deze bovenstaande punten.

Financiële positie gemeenten

Het bestuur vindt het belangrijk om al vroeg in dit document stil te staan bij de financiële positie van de diverse deelnemers in ons werkgebied. Zij hebben komende jaren te maken met stevige financiële uitdagingen. Deze opgave is aanleiding geweest om aan ons te verzoeken scenario's uit te werken waarbij wij rekening houden met een lagere gemeentelijke bijdrage met ingang van het begrotingsjaar 2026. Dit verzoek komt op hetzelfde moment dat wij in een proces zitten om onze organisatie enerzijds operationeel en financieel in controle te brengen, anderzijds stappen te zetten

¹ https://www.odijmond.nl/publish/pages/147/begrotingswijziging_2025_omgevingsdienst_ijmond_1.pdf

om onze organisatie toekomstbestendig te maken, waarbij wij ook oog hebben voor de landelijke criteria waaraan omgevingsdiensten per 1 april 2026 dienen te voldoen. Hoewel wij voor 2026 nog niet kunnen voldoen aan de bezuinigingsvraag vanuit onze deelnemers, omdat dat ten koste gaat van de voortgang van ons traject doorontwikkeling ODIJmond, streven wij ernaar via deze begroting met een financiële staat te laten zien welke stappen wij hebben gezet om het kostenniveau voor incidentele middelen te dempen. Via de zienswijzen op onze begrotingswijziging 2025 verzochten onze deelnemers om tegenvallers primair waar mogelijk op te vangen in de eigen begroting. In lijn van dit verzoek zetten wij ons in om de noodzakelijke incidentele bijdrage zoveel mogelijk te dempen. Deze inspanning zorgt voor grofweg een halvering van de gevraagde middelen, dit staat beschreven hoofdstuk 10 (bijlage II) van deze begroting. Deze aanpak zorgt ervoor dat we de financiële impact voor de deelnemers - waar mogelijk - beperken, terwijl we onze uitvoering op peil kunnen houden. Hiermee zorgen we voor het benodigde inzicht voor onze deelnemers om keuzes te kunnen maken voor de langere termijn.

1.1 Landelijke ontwikkelingen & onze opgave

In dit hoofdstuk geven wij een samenvatting van de aanleiding van ons traject doorontwikkeling ODIJmond. Voor de uitgebreide toelichting verwijzen naar de begrotingswijziging 2025.

De opgave voor omgevingsdiensten verandert sterk. Er ontstaat meer zicht op de impact van menselijk handelen op milieu en gezondheid, waardoor nieuwe thema's ontstaan en bestaande thema's verdiepen. Met de komst van de Omgevingswet veranderde voor omgevingsdiensten het wettelijk kader onder vrijwel alle taken. Om de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving te versterken, wordt op landelijk niveau sinds 2022 gewerkt aan criteria om het functioneren van omgevingsdiensten te objectiveren². Ten aanzien van deze criteria is ODIJmond in de huidige vorm niet robuust en heeft in de huidige situatie niet de omvang om alle nieuwe taakvelden zelfstandig op te kunnen pakken.

Verdiepende analyse

Ons bestuur verzocht ons om een verdiepende analyses op te stellen om een volledig beeld te krijgen van de positie van de organisatie in de uitvoering van haar opdracht. Zo krijgen we inzicht in de noodzakelijke stappen om toekomstbestendig te worden. Bij het opstellen van deze analyse is ODIJmond ondersteund door externe adviesbureaus.

Vanuit deze verdiepende analyse ontstond het beeld dat de organisatie enerzijds te sterk steunt op incidentele middelen en anderzijds dat het juridisch kader, de governance én de financieringsstructuur op belangrijke onderdelen niet is geactualiseerd en daarmee niet meer aansluit op de huidige situatie. Verder kwam uit de analyse dat de opdracht en middelen al meerjarig uit balans zijn, waardoor de organisatie qua middelen en capaciteit niet in staat is om de gehele opdracht uit te voeren. We constateerden dat hier tussen de deelnemers en de organisatie geen gemeenschappelijk beeld bij was. De huidige wijze waarop managementtaken en de centrale

² <https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/vergunningverlening-toezicht-handhaving/kwaliteitscriteria-vergunningverlening-toezicht/>

sturing zijn geborgd zijn onvoldoende om medewerkers goed te kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van de opdracht.

Daarnaast is er is sprake van een verdringingseffect in de uitvoering van taken. De uitvoering van nieuwe taken, zoals de implementatie van de Omgevingswet en de prioritering van ondermijning, is ten koste gegaan van de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van toezicht, handhaving en vergunningverlening. In de praktijk betekent dit dat er geen goed zicht is op de werkelijke situatie buiten, maar heeft ook geresulteerd in een achterstand in de gecontracteerde opdracht. Dit effect wordt veroorzaakt door een gebrek aan sturing op de opdracht en het onvoldoende goed koppelen van de opdracht en nieuwe taken aan middelen. Vanuit de aanbevelingen van een extern adviesbureau komt naar voren dat het, zonder versterking van de VTH-taken via een formatie-uitbreiding, niet mogelijk is om achterstanden binnen de VTH-taken in te lopen en zodoende milieurisico's te beperken en voorkomen.

Hoewel de financiële situatie van de organisatie op orde lijkt, is dit niet het geval. De omvang van de incidentele middelen is verhoudingsgewijs te groot. Evenals het aantal vaste contracten dat gefinancierd wordt uit incidentele middelen. Het positieve resultaat over voorgaande jaren is gerealiseerd door werkzaamheden niet uit te voeren en oneigenlijk rendement te maken. Als je dit normaliseert is het resultaat direct negatief.

Oplossingsrichting (korte en lange termijn)

Onze opdrachtgevers zijn tevreden over de kwaliteit, flexibiliteit en mate van klantgerichtheid waarmee de dienst opereert. Dit ontstaat omdat de werkzaamheden die wel worden uitgevoerd kwalitatief goed zijn en de belangrijkste klantvragen met voorrang worden opgepakt. Echter is er onvoldoende zicht op de totale opdracht en de werkzaamheden die de dienst niet uitvoert of kan uitvoeren. Onze deelnemers hebben aangegeven de huidige situatie te willen aanpakken maar ook kritisch te kijken naar wat de beste oplossingsrichting is voor de taakuitvoering op de lange termijn. Gezien de veranderende opgaven, context en stappen die de organisatie moet zetten richting de toekomst willen de deelnemers vanuit inzicht keuzes maken.

Korte termijn (tot 1 januari 2027):

- Gericht op het uitvoeren van beheersmaatregelen op de achterstanden op de uitvoering van wettelijke taken.
- Verbeteren van de centrale sturing op de opgaven.
- Het actualiseren van de GR, DVO en financieringsstructuur (inclusief governance) én het extern laten ontwikkelen van scenario's richting de toekomst.

Lange termijn (vanaf 1 januari 2027):

- Maken van bestuurlijke keuzes op basis van inzicht in de opgaven en kosten, zodat de uitvoering van de taken naar de toekomst toe geborgd zijn. Keuzes betreffende de lange termijn dienen te worden gemaakt voor 1 januari 2027.

2 Ontwikkelingen omgevingsdiensten

2.1 (Externe) ontwikkelingen

Speelveld omgevingsdiensten verandert

Afgelopen jaar hebben wij op verschillende momenten op ambtelijk en bestuurlijk niveau met onze deelnemers stilgestaan bij onze veranderde opgave. Bedrijven hebben een impact op de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee op de gezondheid van de inwoners. De kennis van deze impact neemt toe. Ook is het steeds beter mogelijk om de impact te meten en te duiden, waardoor deze tastbaarder en zichtbaarder wordt.

Het werkveld van omgevingsdiensten verbreedt. Aan de ene kant door het ontstaan van nieuwe thema's en aan de andere kant door verdieping van bestaande thema's. Zoals de energietransitie, stikstof, zeer zorgwekkende stoffen en de Kaderrichtlijn Water (indirecte lozingen). Ook worden opgaven steeds complexer waardoor de opgaven voor omgevingsdiensten steeds vaker van lokaal naar regionaal of provinciaal niveau verschuiven. Als laatste belangrijke ontwikkeling geldt dat omgevingsdiensten landelijk de ambitie hebben om meer datagericht te werken. Risicogericht- en informatie gestuurd handhaven moet naar de toekomst toe een belangrijke onderlegger worden voor de uitvoering van de VTH-taken. Om dit effectief te maken vraagt dit inzet van alle partijen in de VTH-keten, maar ook van andere overheden. Door data op een uniforme wijze te registreren en uitwisselbaar te maken tussen partijen neemt de kwaliteit van analyses toe en kan de beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dit is een belangrijke ontwikkeling waarin omgevingsdiensten landelijk samen optrekken. Ook ODIJmond sorteert hierop voor door, aansluitend op de landelijke criteria, in te zetten op data-analyse.

Samenwerking provinciaal en landelijk

De veranderende opgaven vragen om een andere aanpak. Per thema bepalen we gericht of we dit zelfstandig oppakken, samenwerken op provinciaal niveau of aansluiten bij landelijke initiatieven. In 2024 is een start gemaakt met de professionalisering van de ODNL-vereniging. ODNL groeit door naar een vereniging van omgevingsdiensten, waarin kennisplatforms, een opleidingsacademie en datagericht werken op landelijk niveau worden georganiseerd. Dit ontsluit specifieke kennis, zodat individuele diensten dit niet meer zelf hoeven te regelen én zorgt voor de ontwikkeling van landelijke standaarden die diensten kunnen implementeren. Daarnaast benutten we schaalvoordelen, bijvoorbeeld door gezamenlijk met alle diensten opleidingen in te kopen.

Een andere belangrijke samenwerking vindt plaats op provinciaal niveau. In de 'Samenwerkingsagenda 2022-2024' van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten is afgesproken om toe te werken naar een gezamenlijke strategie gericht op een gelijk speelveld voor inwoners, bedrijven en overheden. In 2025 geven wij hier een vervolg aan door onze samenwerkingsagenda te actualiseren. Daarnaast benoemen we ook onderwerpen die we echt gezamenlijk gaan uitvoeren, bijvoorbeeld door dat een van de diensten de uitvoering oppakt en/of taken dienen in gezamenlijkheid uit te voeren. Vanuit ODIJmond zien we dit als een belangrijke stap richting een toekomstbestendige uitvoering.

Versterking vergunningen, toezicht en handhaving

Omgevingsdiensten hebben een belangrijke positie in het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Daarmee is er momenteel veel aandacht voor het functioneren van omgevingsdiensten en het versterken van de keten vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). In het rapport; 'Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur'³ van de Commissie Van Aartsen (2021) staat een aantal stevige aanbevelingen die zijn omgezet in landelijke (kwaliteit en robuustheid)criteria, waaraan omgevingsdiensten moeten gaan voldoen. Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen vanuit dat rapport startte het ministerie van IenW het Interbestuurlijk Programma Versterking-VTH (IBP-VTH). Het programma kende zes pijlers waaruit alle omgevingsdiensten in Nederland gezamenlijk meerdere producten ontwikkeld hebben die bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit in de uitvoering, het versterken van het gelijke speelveld en uniformering van de wijze waarop omgevingsdiensten de taken uitvoeren. In september 2024 is het programma afgerond en heeft ODIJmond een start gemaakt met het implementeren van de producten uit het IPB-VTH. In onze voortgangsrapportages in 2025 houden we u op de hoogte van welke stappen er zijn al gezet.

Bestuurlijk toekomstbeeld ODIJmond

Voldoen aan de landelijke criteria betekent dat een dienst in staat is de opgedragen taken zo uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving (bescherming bewoners), het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en het aanpakken van de (milieu)problemen. In 2025 voldeden slechts twee van de 28 omgevingsdiensten aan de criteria. Voor de andere diensten ligt er een opgave om hier voor 1 april 2026 aan te gaan voldoen. In de huidige situatie voldoet ODIJmond als kleine dienst aan meerdere eisen niet. Via een plan van aanpak beschreef elke omgevingsdienst de noodzakelijke stappen om te kunnen gaan voldoen. In ons plan van aanpak, dat het bestuur opstelde, spreekt ons bestuur de ambitie uit om te komen tot een toekomstbestendige organisatie. Gedurende 2024 en 2025 onderzoekt het bestuur, ondersteund door adviesbureau Galan Groep, langs welke route ODIJmond toekomstbestendig kan worden. Daarbij wordt ook gekeken naar de kansen van verregaande regionale samenwerking en fusie.

Omgevingswet en advisering voor onze deelnemers

In 2024 zijn wij gestart met werken onder de Omgevingswet⁴. Het eerste jaar stond vooral in het teken van het leren werken vanuit de nieuwe wetgeving en de werkwijze, processen en systemen hiervoor inrichten. Voor ons lag de focus in de eerste plaats op de VTH-taken voor bouw en milieu. In het tweede gedeelte van het jaar zijn we ook met advisering aan de slag gegaan.

Onze deelnemers maken gebruik van de bruidsschat⁵ maar zullen deze gefaseerd gaan omzetten naar omgevingsvisie en omgevingsplannen. Wij ondersteunen onze deelnemers in dit proces voor de milieuthema's maar zien ook een nadrukkelijke kans om breder te ondersteunen bij het

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/03/04/rapport-om-de-leefomgeving-omgevingsdiensten-als-gangmaker-voor-het-bestuur>

⁴ <https://www.raadvanstate.nl/omgevingswet/>

⁵ <https://vng.nl/artikelen/de-bruidsschat>

opstellen van deze plannen. Niet alleen opdat wij de inhoudelijke- en gebiedskennis hebben maar ook om waar mogelijk te streven naar uniformiteit.

Een andere belangrijke ontwikkeling is de ruimtelijke advisering. Vanuit de nieuwe wetgeving en het maatschappelijke belang om de transitie opgaven op het gebied van onder andere energie en circulariteit te realiseren, komen er complexe ruimtelijke puzzels op onze regio af. Denk hierbij aan de mogelijke realisatie van de Energiehaven, wind op zee, netcongestie of vloeibaar gas of waterstof als alternatieve energiebron. Zowel vanuit ruimtelijke advisering als VTH gaan deze onderwerpen veel vragen van onze deelnemers en de omgevingsdienst. Wij voeren momenteel al gesprekken met al onze deelnemers om met elkaar de voorbereiden te starten.

3 Opzet en opbouw begroting 2026

De begroting 2026 is opgebouwd in dezelfde lijn als de Kadernota 2026. De opzet en opbouw wijkt af van onze voorgaande begrotingen. We splitsen deze begroting in twee delen;

- een regulier deel waarin indexeringen en onvermijdbare structurele lasten worden berekend en de bijdrage worden berekend op basis van de afspraken in de huidige gemeenschappelijke regeling en dienstverleningsovereenkomsten;
- een incidenteel deel, waarin de beschreven incidentele middelen voor 2026 worden aangevraagd, deze zijn als aparte bijdrage gepresenteerd in hoofdstuk 6.

3.1 Deel 1 – Begroting 2026 | regulier

In deze begroting nemen wij geen ontwikkelingen op die onderdeel zijn van het lopende proces om onze organisatie toekomstbestendig door te ontwikkelen, waaronder de herijking van onze GR en financieringsstructuur. Ook maken we geen keuzes die vooruitlopen op het onderzoek naar toekomstscenario's. Dit zorgt ervoor dat het reguliere gedeelte van deze begroting zowel inhoudelijk als financieel beperkt is.

In de praktijk betekent dit dat we ontwikkelingen met een meerjarige impact (en dus ook het eventuele financiële effect) doorschuiven richting de kadernota 2027. In dit deel schetsen we wel de belangrijkste ontwikkelingen en vragen we noodzakelijke, structurele middelen.

3.1.1 Uitgangspunten voor de berekening van het uurtarief

Voor het begrotingsjaar 2026 formuleerden wij een aantal uitgangspunten.

1. Bij de begroting 2026 gaan wij uit van de huidige wijze van tariefberekening (gebaseerd op het structurele kostengedeelte van de begroting en de gegarandeerde uren uit de dienstverleningsovereenkomsten).
2. Formatie rekenen wij door op basis van werkelijke loonkosten. Gewogen loon/ prijs-compensatieberekening die wij sinds jaar en dag hanteren.
3. Als productiviteitsnorm gaan wij uit van 1.340 uur, zijnde een percentage van 73% van de totale beschikbare uren per fte (1.836). Dit betreft de 'declarabele' uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers.
4. Jaarlijks stellen wij een begroting op, op basis van de gegarandeerde, gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd per gemeente zijn vastgelegd in de GR. Een aantal gemeenten participeert in de verdeelsleutel. Daarnaast hebben deelnemers aanvullende dienstverleningsovereenkomsten met ons afgesloten. De formatie en vaste kosten zijn hierop afgestemd; de begroting is zo tenminste budgettair neutraal.

3.1.2 Kosten personeel, CAO-ontwikkelingen en prijsontwikkelingen

Op dit moment is de nieuwe CAO voor 2026 nog niet bekend. Voor de kosten van ons personeel gebruiken we daarom de ramingen van het Centraal Planbureau. Deze staan in de 'Aanvullende kerngegevens Actualisatie MLT september 2024'.

Tabel aanvullende kerngegevens actualisatie MLT-september 2024	Indexatie	% lasten	Indexatie 2
Loonvoet voor de overheidssector	4	85%	3,40%
Prijs materiële overheidsconsumptie	2,3	15%	0,35%
Indexatie tarief 2026			3,75%

Aantal ontwikkelingen vraagt om budgetverhoging

Wij voorzien een aantal ontwikkelingen die de bovenstaande, reguliere indexatie overstijgen. Om deze reden zijn wij genoodzaakt onze budgetten bij te stellen.

Landelijke kwaliteitscriteria doen een beroep op ons opleidingsbudget

De afgelopen jaren kenden wij veel instroom van personeel, waaronder trainees en zij-instromers. Via onze eigen opleiding en de extra training-on-the-job leiden wij hen op om zelfstandig hun werkzaamheden uit te kunnen voeren. Daarbij hebben wij aandacht voor zowel vakkennis als de benodigde vaardigheden. De kwaliteitscriteria waaraan omgevingsdiensten dienen te voldoen stellen daarnaast nog veel andere kennis- en vaardigheidseisen. Via ons opleidingsbudget zullen wij extra investeren in de kennis- en vaardigheidseisen waaraan wij nog onvoldoende of niet aan voldoen. Dit begroten wij binnen ons opleidingsbudget, dat gelijk is aan andere jaren en is gesteld op een percentage van 2,5-3% van de loonsom. Deze ontwikkeling past daarom binnen de reguliere indexatie.

Goed werkgeverschap vraagt nieuwe secundaire arbeidsvoorwaarden

Medewerkers voelen zich snel thuis in onze organisatie. Onze bedrijfscultuur kenmerkt zich door enerzijds een laagdrempelige, informele cultuur, maar anderzijds een professionele werkomgeving, gericht op de ontwikkeling van onze collega's. Om als werkgever ook naar de toekomst toe aantrekkelijk te blijven voor nieuwe medewerkers zullen wij in 2025 en 2026 onze arbeidsvoorwaarden moderniseren en harmoniseren, zoals vitaliteitsbeleid ter vervanging van het generatiepact. Ook is vastgesteld dat het functiewaardering in het functiegebouw van onze organisatie laag is ten opzichte van de markt. De precieze financiële effecten van deze modernisering zijn op dit moment nog niet te berekenen.

Verlenging contract VTH-pakket zorgt voor nieuwe voorwaarden

In 2026 loopt het contract af voor onze belangrijkste ICT-applicatie, het VTH-pakket voor zaakgericht werken. Omdat wij meebouwden aan dit open source pakket, profiteerden wij van gunstige voorwaarden en tarieven. Met de verlenging van het contract vervallen deze voordelen. Wij houden er rekening mee dat wij deze applicatie openbaar moeten aanbesteden. De applicatie is inmiddels ondergebracht in een community met negen andere omgevingsdiensten. Deze nieuwe samenwerkingsvorm is voor ons waardevol. Het draagt bij aan uniformiteit in registratie en werkwijzen onder omgevingsdiensten en met de extra expertise zijn we als omgevingsdiensten in staat de applicatie door te ontwikkelen.

Overstap naar een nieuwe applicatie voor tijdschrijven

De applicatie waarmee wij onze uren schrijven voor onze deelnemers wordt niet langer ondersteund door de leverancier. Wij maken momenteel kosteloos gebruik van deze applicatie. Tijdschrijven is voor onze bedrijfsvoering, maar ook voor de verantwoording aan onze deelnemers, essentieel. Wij onderzoeken momenteel welke applicatie past bij onze bedrijfsvoering. Daarbij kijken wij scherp naar de kosten van de applicatie. Een van de mogelijkheden is de uitbreiding van ons huidige HR-systeem met een tijdschrijffunctionaliteit. Gezien de huidige minimale kosten, leidt elke oplossing tot een stijging van de licentiekosten. Daarnaast zal de inrichting van dit systeem eenmalige implementatiekosten vragen. We nemen deze als onderdeel van de incidentele bijdrage 2026.

Sterke organisatiegroei vraagt om meer Microsoft licenties

De sterke organisatiegroei van afgelopen jaren, zorgt ook voor een toename in licenties voor applicaties die wij gebruiken. De Microsoft-licentiekosten zijn niet voorzien in de huidige budgettering. Om dat naar de toekomst toe wel te borgen, werken wij via de herijking financieringsstructuur toe naar een systematiek waarbij de dekking meebeweegt met de omvang van de organisatie. De sterke organisatiegroei vraagt niet alleen om een budgetbijstelling voor 2027, maar vraagt ook om extra budget in 2026. Het belang van voldoende licenties enerzijds en de substantiële afwijking anderzijds maken dat uitstel tot 2027 niet verantwoord is. Uitstel van de verhoging van dit budget leidt mogelijk tot een negatief resultaat.

Meerjarenonderhoudsplan en benodigde investeringen in het pand

Ons meerjarenonderhoudsplan vraagt om actualisatie. Dat staat gepland voor 2025. Daarbij krijgen wij te maken met prijsaanpassingen en tegelijkertijd krijgen wij ook te maken met de noodzakelijke vervanging van installaties. Aangezien het pand de nieuwbouwfase ontgroeit, vragen de complexere installaties extra aandacht. Wij werken hierin samen met de gemeente Beverwijk. Beide zijn wij eigenaar van het pand. Als uitstel van de benodigde investeringen niet mogelijk is, verwachten wij hogere, onvoorziene afschrijvingslasten en een stijging van het meerjarenonderhoudsplan voor deze installaties. Over de planning en vervolgstappen vindt overleg plaats met de gemeente Beverwijk. Als mede-eigenaar van 3/16e deel van het pand hebben wij evenredig stemrecht.

De uitvoering van de VvE-taken vraagt om expertise

Op dit moment voeren wij de Vereniging van Eigenaren taken alleen administratief uit, waarbij de praktische uitvoering bij de gemeente Beverwijk ligt. Wij hebben de capaciteit en expertise intern niet opgebouwd en dit bij gemeente Beverwijk belegd. Gemeente Beverwijk heeft expliciet aangegeven hier naar de toekomst geen extra capaciteit voor beschikbaar te hebben. Om deze reden starten we in 2025 een gezamenlijk aanbestedingstraject om deze taken uit te besteden aan een externe partij. Hoewel we verwachten dat dit een kostenstijging met zich meebrengt, is deze stap noodzakelijk om de kwaliteit en continuïteit van het onderhoud op lange termijn te waarborgen en meer zicht en grip te krijgen op de benodigde financiering in de toekomst. Voor ODIJmond is het geen mogelijkheid deze expertise intern op te bouwen.

Huidige organisatie vraagt meer expertise op inkoop en aanbesteding

Momenteel hebben wij niet de benodigde expertise op inkoop in huis. Het gaat hier om expertise op de langere termijneffecten van inkoopafspraken in relatie tot bijvoorbeeld de groei van onze organisatie en om kennis over complexere regelgeving. Dit signaal beschreven wij ook in het rapport 'Twee zijden van de medaille'. Een aantal ontwikkelingen vraagt om het opstarten van inkoopprocessen en we zullen intern nauwgezet moeten sturen op het goed naleven van het inkoopbeleid en de geldende wet- en regelgeving. Voor de onderwerpen die we in 2025-2026 noodzakelijkerwijs moeten oppakken lenen wij deze expertise in vanuit een andere organisatie of kopen wij deze in. Hiermee zijn we in staat keuzes van ons bestuur over de toekomst van onze organisatie af te wachten, voordat wij structurele keuzes ten aanzien van maken. Ten tijde van het opstellen van deze begroting zijn de financiële effecten hiervan nog niet in te schatten.

Intensievere inzet op toezicht en handhaving maakt uitbreiding van ons wagenpark noodzakelijk

Door de intensievere inzet op toezicht & handhaving – waarmee wij enerzijds uitvoering geven aan de gehele opdracht van onze deelnemers, maar anderzijds achterstanden inlopen – en daarmee de groei van het aantal medewerkers, neemt de druk op ons wagenpark toe. Dit vraagt om een uitbreiding van het aantal dienstauto's. We kijken hierbij enkel naar de noodzakelijke uitbreiding om de huidige behoefte van de uitvoering te dekken. Een volledig herziening van het wagenpark wordt pas overwogen na dat het bestuur de toekomstrichting van de organisatie heeft bepaald. Deze uitkomsten gaan richting geven aan een structurele aanpak voor een toekomstbestendig wagenpark.

3.1.3 Ramingen voor begrotingsaanpassingen 2026

De bedragen zijn ramingen gebaseerd op actuele inzichten. Ze kunnen wijzigen door toekomstige ontwikkelingen.

Post	Bedrag (€)
Ontwikkelingen ICT	90.000
- verlenging contract VTH-applicatie	
- nieuw tijdschrijfsysteem	
- stijging licentiekosten	
Ontwikkelingen onderhoud kantoorpand	25.000
- afschrijvingslasten voor noodzakelijke investeringen in installaties	
Ontwikkelingen onderhoud kantoorpand	35.000
- expertise ten behoeve van uitvoering VvE-taken	
Ontwikkelingen wagenpark	25.000
- intensievere inzet op toezicht en handhaving maakt uitbreiding van ons wagenpark noodzakelijk	
Totaal	175.000

Bijdragen projecten en programma's Duurzame leefomgeving

Voor het jaar 2026 verwachten we dezelfde inkomsten als in 2025. Dit geld komt van onze projecten, programma's en afspraken met gemeenten over onze dienstverlening. Op deze manier kunnen we ons werk goed blijven uitvoeren.

Formule 1 Zandvoort

De Formule 1 blijft nog één jaar in Zandvoort. Dit betekent dat we in onze begroting voor 2026 rekening houden met nog één jaar verlenging van dit project. Met deze middelen kunnen wij met behoud van de juiste mensen en expertise dit evenement goed begeleiden.

Project Buitengebied Heemskerk

In 2026 stopt het project Buitengebied in gemeente Heemskerk. We hebben op dit moment nog geen nieuwe afspraken gemaakt over een mogelijk vervolg van dit project. Daarom is deze bijdrage niet verwerkt in deze begroting.

Programma Gezonde Leefomgeving 2021-2025

Eind 2025 loopt het programma Gezonde Leefomgeving 2021-2025⁶ af. We zijn nog in gesprek over de ontwikkeling en financiering van een nieuw programma. Er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt over een vervolg. Daarom is deze bijdrage niet verwerkt in deze begroting.

Programma IJmond Bereikbaar

In 2025 maken we nieuwe afspraken over het programma IJmond Bereikbaar. In de begroting van 2026 houden we rekening met de nieuwste ontwikkelingen rond dit project. We blijven ons best doen om subsidies te krijgen. Met deze subsidies kunnen we het project voortzetten en onze bijdrage leveren aan duurzame mobiliteit in de IJmond. Omdat de afspraken hierover nog niet bekend zijn tijdens het opstellen van deze begroting is deze niet opgenomen in deze begroting. Wij houden rekening met afbouw van onze inzet op dit programma.

3.2 Deel 2 – Begroting 2026 | incidentele bijdrage

In dit gedeelte van de begroting 2026 geven we invulling aan de bestuurlijke afspraak over de noodzakelijke incidentele middelen voor 2026. Waar we in de oorspronkelijke berekening nog uitgaven van 1,5 miljoen euro, vragen wij met deze begroting 750.000 euro op bij onze deelnemers. Dit lagere bedrag komt deels tot stand doordat we in 2024 scherp stuurden op onze uitgaven. Daarnaast zochten we - zoals verzocht door onze deelnemers - zoveel als mogelijk binnen de eigen begroting naar mogelijkheden om de bijdrage te verlagen. Ook houden we in de begroting rekening met de toegekende IenW subsidie. Daarnaast hebben we rentebaten mee begroot als demping op de bijdrage, al brengt dit een onzekerheid met zich mee, omdat niet gegarandeerd is dat deze baten daadwerkelijk worden gerealiseerd.

⁶ Dit programma heette programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmondgemeenten 2021-2025

3.2.1 Toelichting incidentele lasten

De incidentele middelen die wij via deze begroting 2026 opvragen zijn nodig voor de voortzetting van het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur. In 2025 zijn hiervoor al middelen beschikbaar gesteld via een begrotingswijziging, maar het programma loopt door tot uiterlijk 2026. Daarnaast zijn, gelijk aan het verzoek in de begrotingswijziging 2025, ook voor 2026 incidentele middelen nodig voor de versterking van centrale sturing en kritische posities.

Met de doorontwikkeling van onze organisatie, waaronder het programma herijking GR en financieringsstructuur valt, werken wij aan essentiële inzichten en keuzemogelijkheden voor de toekomstige koers van ODIJmond. De financiële vertaling van de uitkomsten zal landen in de kadernota 2027. De gevraagde incidentele middelen voor 2026 zijn daarom een noodzakelijke overbrugging om de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening te waarborgen en te voorkomen dat achterstanden opnieuw oplopen.

De incidentele bijdrage vragen wij op als project- en programmabudget. Een belangrijk onderscheid is dat deze bijdrage niet wordt verwerkt in het reguliere tarief, in tegenstelling tot de indexatie en de stijging van onze overige bedrijfskosten. De personele lasten en inhuur worden apart gefinancierd met deze incidentele bijdrage. Voor de opbouw van het incidentele gedeelte volgen we de indeling zoals wij deze hanteerden in onze begrotingswijziging 2025. Voor de verdeling hiervan verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.1 voor een toelichting en naar hoofdstuk 9.5 van bijlage I voor gedetailleerde toelichting en een overzicht van de bedragen.

Versterking van kritische posities als voorbereiding op 2027

Een belangrijk onderdeel om onze organisatie operationeel in controle te brengen is de versterking van kritische posities richting 2027. Wij richten ons op vijf specifieke tijdelijke maatregelen die ons een solide basis bieden om onze taken in 2026 op het vereiste niveau te blijven uitvoeren en tegelijkertijd – terwijl ‘de winkel open blijft’ – te werken aan een soepele overgang naar structurele oplossingen vanaf 2027.

1. **Inlopen op milieucontroles en actualisatie vergunningen:** In 2026 zetten we in op het inlopen van achterstanden op milieucontroles bij bedrijven met een hoger risicoprofiel en het actualiseren van milieuvergunningen. Dit creëert een actueel beeld van de situatie in ons werkgebied, verlaagt de kans op calamiteiten en verbetert het naleefgedrag van ondernemers.
2. **Verlichting van werkdruk:** Door kritische posities tijdelijk te versterken voorkomen we uitval of vertrek van onze medewerkers, verbeteren we hun perspectief en herstellen we de balans tussen de gecontracteerde opdracht en beschikbare middelen.
3. **Oog voor de ontwikkeling van onze medewerkers en organisatie:** Deze versterking biedt ruimte om te werken aan structurele oplossingen, zoals de doorontwikkeling van interne medewerkers en het verkennen van een mogelijke reorganisatie om te voldoen aan landelijke criteria vanuit het IBP-VTH.

4. **Operationele sturingsinformatie door verbeteren van datakwaliteit:** We verbeteren de datakwaliteit van milieutoezicht en ontwikkelen daarop aansluitend operationele sturingsinformatie om onze capaciteit efficiënter in te zetten. Dit bouwt voort op eerdere investeringen in datagericht toezicht.

5. **Advies binnen de Omgevingswet:** Wij onderscheiden ons als organisatie doordat wij niet alleen uitvoering geven aan de VTH-taken, maar ook beschikken over een brede expertise op het gebied van milieuadvisering ten behoeve van het beschermen en bevorderen van een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. Goede advisering is belangrijk binnen de Omgevingswet om de juiste afwegingen te kunnen maken. Maar advisering vraagt ook integrale samenwerking en afstemming tussen ons en onze deelnemers. Wij verwachten dat onze expertise een belangrijke aanvulling is op de expertise bij gemeenten. Via onze expertise dragen wij bij aan het opstellen van regels in het Omgevingsplan en het maken van integrale afwegingen. Wij verwachten dat de vraag naar onze milieuadvisering (zowel rondom ruimtelijke plannen, transitieopgaven, als op vergunningverlening bij bedrijven) mede als gevolg van de schaarse milieuruimte binnen ons werkgebied zal toenemen. Om een kwalitatieve uitvoering te kunnen garanderen en blijvend te kunnen voldoen aan de te verwachte vraag van onze deelnemers, achten wij een gerichte investering in adviescapaciteit en expertise in 2026 als essentieel.

Versterking kritische posities in het primaire proces 2026	Bedrag (€)
Toezicht & handhaving milieu	210.000
Vergunningverlening milieu	210.000
Data-analyse	105.000
Advies	115.000
Totaal	640.000

Versterking Centrale Sturing

Hoewel wij 2026 als een overbruggingsjaar zien binnen het proces dat wij doorlopen, blijft een bijdrage voor het versterken van onze centrale sturing noodzakelijk. We werken aan het versterken van onze centrale sturing en verbetering van onze planning & controle cyclus (P&C-cyclus) met heldere sturingsinformatie en controlemechanismen. Hiermee borgen we een concrete en realistische uitvoering, een heldere verantwoording en zijn wij in staat onze capaciteit efficiënt in te zetten en onze opdrachten effectief uit te voeren. Hiervoor maken wij ruimte voor extra managers, waarmee wij de afhankelijkheid van onze directeur verkleinen, zoals dat ook is aanbevolen in het TwynstraGudde-rapport (2019).

Inzet op centrale sturing en borgen managementtaken 2026	Bedrag (€)
Management	500.000
Bezuiniging/ ombuiging gerealiseerd	-150.000

Totaal	350.000
---------------	----------------

Incidentele implementatiekosten ICT-systemen

In de Kadernota 2026 beschreven wij een aantal ICT-gerelateerde ontwikkelingen die om een investering vragen. Voor specifiek de implementatie van een nieuw tijdschrijfsysteem zijn incidentele kosten benodigd. Deze kosten hebben betrekking op de inrichting en overgang naar de nieuwe applicatie. Omdat het hier gaat om een eenmalige investering, zijn deze opgenomen in de incidentele bijdrage 2026?

Eenmalige kosten	Bedrag (€)
Eenmalige kosten inrichten applicatie	75.000
Totaal	75.000

3.3 Planning- & Control

ODIJmond werkt in opdracht van het openbare bestuur. Dat vraagt om een transparante werkwijze inzicht in de voortgang van de uitvoering van onze opdracht. Wij maken daarbij gebruik van een Planning & Controle (P&C) cyclus.

Uitvoeringsprogramma

Ons Uitvoeringsprogramma (UP)⁷ vormt het hart van onze P&C-cyclus. Wij stellen jaarlijks een UP op en onze deelnemers stellen deze bestuurlijk vast.

In ons uitvoeringsprogramma beschrijven wij:

- Activiteiten die worden uitgevoerd voor vergunningen, toezicht en handhaving. Leidend hierbij zijn de prioriteiten die onze opdrachtgevers vastlegden in ons Beleidskader VTH-milieu 2023-2026⁸.
- De wijze waarop dit bijdraagt aan de doelstellingen van het strategisch beleidskader.
- Concrete operationele afspraken met andere (keten)partners.
- Overige uitvoeringstaken bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en energie.

Rapportages & evaluatie

Gedurende het jaar stellen wij viermaandelijks een rapportage op. Het gaat hierbij om twee tussentijdse rapportages en een jaarverslag, inclusief inzicht in de financiële voortgang. Hierin rapporteren wij over de voortgang van ons werk en de afwijkingen ten opzichte van onze begroting en uitvoeringsprogramma. De tussentijdse rapportages bieden ons bestuur de ruimte om bij te sturen of opnieuw te prioriteren naar aanleiding van lokale ontwikkelingen.

Jaarrekening

Daarnaast ontvangt het bestuur een keer per jaar de jaarrekening inclusief controleverklaring van de accountant van het vorige jaar. We stellen onze jaarrekening op in het eerste kwartaal volgend

⁷ <https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/>

⁸ <https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/>

op het begrotingsjaar, in overeenstemming met de bepalingen van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

4 Wijze van financieren

Onze financiële exploitatie is gebaseerd op de bijdragen van onze deelnemers. Die kent op dit moment de vorm van inputfinanciering. Jaarlijks stellen wij een begroting op op basis van de gegarandeerde, gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd, per gemeente, zijn vastgelegd in de GR en DVO's. De begroting is zo tenminste budgettair neutraal. Structureel is onze begroting niet in evenwicht, dit wordt gecorrigeerd door de incidentele baten. Er worden in de komende jaren stappen gezet om dit evenwicht meerjarig te herstellen.

4.1 Verdeelsleutel berekening deelnemersbijdrage 2026

Evenals bij onze begrotingswijziging 2025 koos ons bestuur ervoor om bij beide delen van de begroting een aparte verdeelsleutels te hanteren.

- Het reguliere gedeelte wordt berekend op basis van de ingebrachte taken via de Gemeenschappelijke Regeling, de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten en beschikte projectbijdragen, vermenigvuldigd met de kostprijs
- Voor het opvragen van de incidentele middelen voor 2025 koos het AB van ODIJmond voor een specifieke, eenmalige verdeelsleutel die gebaseerd is op de totale financiële inbreng. Naar aanleiding van de zienswijzen op de begrotingswijziging 2025 koos ons bestuur ervoor om voor 2026 de dienstverleningsovereenkomsten, die betrekking hebben op de bouwtaak, niet mee te nemen in de verdeling van de bijdrage voor de versterking van de kritische posities.

De reguliere bijdrage

Onze financiering komt uit drie hoofdbronnen die elk op een eigen manier worden berekend:

1. Bijdrage via de Gemeenschappelijke Regeling (GR)
 - Deze is gebaseerd op het aantal uren dat elke deelnemer inbrengt voor:
 - Reguliere GR-taken (Onze deelnemers hebben met ingang van 2025 alle basistaken ingebracht)
 - Bodemtaken
 - Omgevingsveiligheid
 - Deze uren vermenigvuldigen we met het tarief (de integrale kostprijs)
 - Voor sommige deelnemers gebruiken we nog de oude verdeling uit 2019-2023
2. Bijdrage via dienstverleningsovereenkomsten (DVO's)
 - Voor extra diensten buiten de GR maken we aparte overeenkomsten
 - We berekenen deze bijdrage door het afgesproken aantal uren te vermenigvuldigen met hetzelfde tarief
3. Bijdrage voor projecten en programma's
 - Deze worden apart berekend volgens specifieke afspraken of subsidiebeschikkingen

Deze drie stromen samen vormen de totale bijdrage per deelnemer.

Incidentele bijdrage

Voor 2026 vragen wij een incidentele bijdrage die wij niet zullen verdelen via de reguliere kostprijs, maar via een speciaal ontwikkelde verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel brengt de financiële bijdragen van alle deelnemers op transparante en eerlijke wijze in kaart. De verdeling is gebaseerd op de financiële inbreng van taken per deelnemer, waarbij de begroting 2025 als stabiel referentiepunt dient. In deze berekening nemen we zowel bijdragen uit de Gemeenschappelijke Regeling als uit dienstverleningsovereenkomsten mee, met uitzondering van taken die vanaf 1 januari 2024 bij ons zijn ingebracht. Voor het onderdeel 'versterking kritische posities' zijn bouwtaken uitgezonderd van de berekening. Projectbijdragen blijven bewust buiten beschouwing om vermenging met projectkosten en subsidies te voorkomen. Dit waarborgt een zuivere berekening van de incidentele lasten. Deze incidentele bijdrage behandelen we als programmabudget, los van het reguliere tarief. Een gedetailleerde toelichting van deze verdeelsystematiek, inclusief de bedragen vindt u in hoofdstuk 9.5 van bijlage I.

4.1.1 Tarief

De incidentele bijdrage voor het herstel van centrale sturing en het versterken van de kritische posities is apart berekend, deze lasten zijn niet verwerkt in het uurtarief.

Het basistarief van onze diensten bedraagt voor 2026 € 109,55 (begroting 2025 was dat: € 104.50)

4.1.2 Financieel beleid

De begroting 2026 is niet structureel in evenwicht. De totale begroting is wel in evenwicht door de dekking van incidentele baten. Dit betekent dat wij structurele lasten dekken uit incidentele baten. De oorzaak hiervan is de toenemende trend van financiering voor projecten korter dan vijf jaar en de binnen vijf jaar aflopende DVO's. Voor 2026 herstellen wij de balans met de incidentele middelen die wij opvragen middels deze begroting. Er worden alleen meerwerkprojecten en/of subsidietrajecten gestart als wij deze kunnen bemensen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de wettelijke en primaire taken voor milieu en bouw. Wij willen dit beter in balans brengen door onze manier van financieren te vernieuwen. Wanneer de – structurele – begroting op de lange termijn in evenwicht is, geldt het laagste niveau van financieel toezicht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Lukt dit niet, dan kan het Ministerie strengere financiële controle opleggen.

5 Verplichte paragrafen

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen is de verhouding tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit. De omvang van reserves bepaalt de mogelijkheden om financiële tegenvallers op te vangen. Het beleid streeft ernaar dat de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om gekwantificeerde risico's te dekken. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de weerstandscapaciteit uit vrij aanwendbare middelen die ODIJmond kan gebruiken om financiële risico's op te vangen. Het gaat hierbij om risico's die niet op andere wijze kunnen worden ondervangen.

5.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de financiële waardering van relevante risico's. Deze wordt bepaald via een risico-inventarisatie, waarbij niet-reguliere risico's worden geanalyseerd. Reguliere risico's met beperkte financiële gevolgen worden verondersteld binnen de begroting opvangbaar te zijn. Voor niet-reguliere risico's wordt de kans van optreden en het financiële gevolg ingeschat. Door middel van een Monte Carlo-simulatie is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op basis van de P90-waarde. ODIJmond heeft deze berekening in 2020 laten uitvoeren en door het Algemeen bestuur laten vaststellen.

Algemene reserve

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit worden ingezet. De huidige omvang van de algemene reserve voor resultaat bestemming bedraagt € 467.359,-.

Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie waarbij geld is weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Ondanks deze bestedingsfunctie zou besloten kunnen worden, indien noodzakelijk, de bestemmingsreserve bestedingsvrij te maken om risico's financieel op te vangen. Omdat dit ten koste zou gaan van bestaand beleid, hebben wij ervoor gekozen om de bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen.

Begrotingsruimte en stille reserves

De begroting van ODIJmond is sluitend, daarnaast zijn stille reserves niet aanwezig. De eventuele begrotingsruimte wordt niet als bestanddeel van de weerstandscapaciteit gerekend.

Voorzieningen

In 2024 bestaan de voorzieningen uit een voorziening voor de onderhoudskosten van het kantoorpand en een voorziening voor financiële verplichtingen van specifieke medewerkers. Laatstgenoemde is zeer gering. De voorziening voor het onderhoud van ons pand is ontstaan voor 2021. De personele voorziening is gevormd in 2021. Omdat naast deze specifieke medewerkers, dit risico aanwezig blijft ten aanzien van andere medewerkers, wordt het risico en de weging in de

benodigde weerstandscapaciteit gehandhaafd. De voorzieningen worden niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt is dat alleen de Algemene Reserve en eventueel gerealiseerd resultaat in een boekjaar van ODIJmond tot de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend.

5.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

(per 31 december 2024, vóór resultaatbestemming 2024)

Indicatie beschikbare weerstandscapaciteit	€
Algemene reserve	467.359
Totaal	467.359

Benodigde weerstandscapaciteit

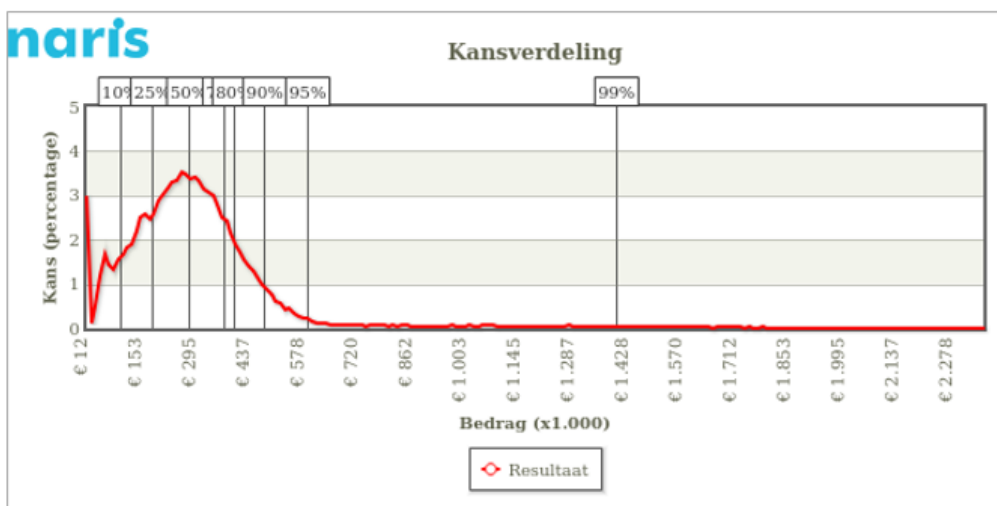
Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze heeft tot de onderstaande lijst geleid.

Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	Risico	Oorzaak	Gevolg
1	Salariskosten kosten nemen jaarlijks structureel toe.	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinden plaats	- De ODIJ dient rekening te houden met extra sala'-kosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt ingezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename Opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aansluiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurele lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van de ODIJ	- ODIJ krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen.	- Meer lasten voor de omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

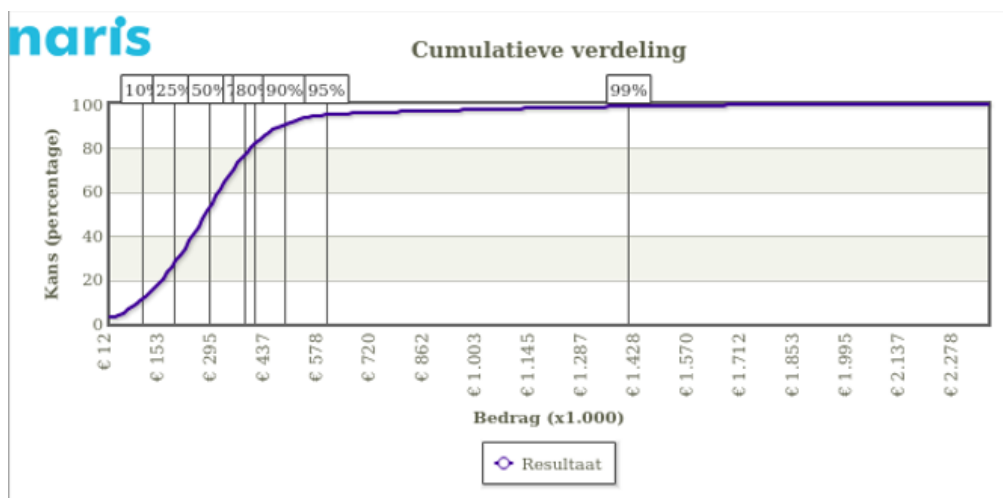
Op basis van gekwantificeerde risico's is een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het resultaat daarvan is weergegeven in figuur 1 tot en met 3.

Zekerheidspercentage	Bedrag	Statistieken	Waarde
10%	€ 88.739	Minimum	€ 0
25%	€ 172.847	Maximum	€ 2.360.896
50%	€ 267.495	Gemiddeld	€ 296.941
75%	€ 361.807	Standaarddeviatie	€ 227.086
80%	€ 386.926	Absolute maximum	€ 2.797.826
90%	€ 467.360	Trekkingen	€ 100.000
95%	€ 579.216		
99%	€ 1.388.389		

Figuur 1: Kansverdeling



Figuur 2: Berekening benodigde weerstandscapaciteit



Figuur 3: Tabel weerstandscapaciteit

Uit figuur 1 valt af te lezen dat bij een zekerheidspercentage van 90% het risicoprofiel van ODIJmond € 467.360,- bedraagt. Met andere woorden, in 90% van alle uitgevoerde simulaties is het bedrag dat uitgegeven dient te worden aan optredende risico's niet hoger dan € 467.360,-.

Risico's die ontstaan zijn na de laatst uitgevoerde risico-inventarisatie

In 2024 is geen specifieke risicoanalyse uitgevoerd om het weerstandsvermogen te herijken. Wel is in de rapportage "Twee zijden van de medaille" een integrale analyse van de organisatie opgenomen. Naar aanleiding van deze rapportage is het programma GR, DVO en financieringsstructuur gestart. Nadat de uitkomsten van dit project bekend zijn, zal een herijking van ons weerstandsvermogen worden uitgevoerd. Deze gefaseerde aanpak zorgt ervoor dat de beoordeling van risico's en benodigde buffers gebaseerd zal zijn op de meest actuele inzichten in onze financiële structuur en verplichtingen.

Oorzaak	Kans	Risico	Kleur	Gevolg	Impact
Financiering energiebesparingstoezicht en programma Gezondheid & Lucht	Groot	Financiering van vaste lasten met incidenteel gel		Operationeel / financieel	Groot
Toename van het verzuim	Gematigd	Toename langdurig verzuim		Operationeel / financieel	Groot
Arbeidsmarkt	Gematigd	Kwalitatief goed opgeleide medewerkers aantrekken		Operationeel / financieel	Groot
Complexiteit van wet maakt inschatting capaciteits verlies lastig	Groot	Omgevingswet		Operationeel / financieel	Gering groot
Geen impact analyse van de wet	Gematigd	Wet kwaliteitsborging		Operationeel / financieel	Gering groot
Geen afspraken gemaakt met deelnemers bij afnemende subsidie	Gematigd	Aflopende subsidie IJmond Bereikbaar		Operationeel / financieel	Groot
Verlof verruimingen uit CAO 2023-2025	Gematigd	Bloventallig verlof en verruiming verlofsparen in de cao-afspraken		Operationeel / financieel	Gering groot
Haalbaarheids opgave robuustheid	Gematigd	Uitkomsten plan van aanpak Robuustheid		Operationeel / financieel	Zeer groot
Lang openstaan van juridische vacatures	Gematigd	Onderbezetting juridische afdeling		Operationeel / financieel / reputatie	Gering groot
Geen herijking van contracten en tijdelijke afspraken	Groot	Niet structurele dienstverleningsovereenkomsten en tijdelijke formatieafspraken met onze deelnemers		Operationeel / financieel	Groot
MJOP is moet geactualiseerd worden.	Gematigd	Onderhoudsvoorziening is mogelijke niet toereikend		operationeel / financieel	Groot
Oplopend verlof saldo	Groot	Salarisstijgingen door cao en promotie werken door in de toekomstige verplichtingen		Operationeel / financieel	Groot

5.4 Beoordeling weerstandsvermogen

Op basis van het in de vorige paragrafen geformuleerd beschikbare en benodigd weerstandsvermogen, kan voor ODIJmond de ratio van het weerstandsvermogen worden berekend.

5.5 Conclusie weerstandsvermogen

De laatste herijking van het weerstandsvermogen vond plaats in 2020, en het huidige weerstandsvermogen is gebaseerd op dit rapport met een ratio van 1.0. In 2024 is geen specifieke risicoanalyse uitgevoerd voor een herijking, maar wel is een integrale analyse opgenomen in de rapportage "Twee zijden van de medaille". Naar aanleiding hiervan is het programma GR, DVO en financieringsstructuur gestart. Sommige risico's zijn in kans of omvang toegenomen en er zijn ook nieuwe risico's geïdentificeerd. De impact van deze ontwikkelingen op het benodigde weerstandsvermogen is echter nog niet berekend en daarom niet opgenomen in deze begroting.

Een volledige herijking van het weerstandsvermogen zal worden uitgevoerd nadat de uitkomsten van het project DVO-financiering bekend zijn.

Deze tabel geeft inzicht in de betekenis van het de weerstandsratio.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uistekend
B	1,4 -2,0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

5.6 Financiële kengetallen

Kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van resultatenrekening en/of balans en helpen bij de beoordeling van onze financiële positie. Deze kengetallen geven inzicht in hoeveel (financiële) ruimte wij hebben om structurele en incidentele lasten te dekken. De verplicht op te nemen kengetallen staan in Artikel 113 van het BBV.

Ratio's	Begroting	Gewijzigde begroting	Realisatie
Netto schuldquote	2026	2025	2024
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-6.38%	-18.32%	-22,36%
Solvabiliteitsratio	-6.44%	-18.39%	-22,30%
Structurele exploitatieruimte	6.77%	4,49%	5,27%
	-25,90%	-17,88%	-28,9%

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen

De netto-schuldquote toont de schuldenlast in verhouding tot de eigen middelen. Bij ODIJmond is de langlopende lening aflossingsvrij en hebben de kortlopende schulden geen rentelasten, voornamelijk bestaand uit nog te besteden specifieke uitkeringen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio toont het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Omdat ODIJmond een gemeenschappelijke regeling is, wordt niet gestuurd op solvabiliteit. Het eigen vermogen bestaat uit gelden van deelnemende gemeenten

Structurele exploitatieruimte

Om te zien hoe groot de structurele exploitatieruimte is, kijken wij naar de structurele baten en lasten en vergelijken deze met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Bij onze omgevingsdienst is dit kengetal sterk negatief: -28%. Dit vormt een aanzienlijk financieel risico omdat we structurele uitgaven dekken met incidentele middelen. Om dit probleem aan te

pakken is het programma herziening GR, DVO en financieringsstructuur gestart, dat moet leiden tot een gezondere financiële basis.

Grondexploitatie en belastingcapaciteit

Wij exploiteren geen grond, waardoor dit kengetal niet van toepassing is. En omdat wij geen belastingen innen, is dit kengetal niet van toepassing.

5.7 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud van ons gebouw is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld door de afdeling Bouwkunde van gemeente Beverwijk. Het MJOP is opgesteld voor het grote onderhoud van het gehele gebouw en verdeeld in twee onderdelen:

- Gemeente Beverwijk, het Stadhuis
- Gemeente Beverwijk, het Verhuurkantoor (of marktkantoor)

Voor elk onderdeel is een apart MJOP opgesteld. Het huidige MJOP dateert van oktober 2020 en is door een extern bureau in opdracht van gemeente Beverwijk opgesteld. Alle partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het door hen gebruikte gebouwdeel. Er is besloten om de gebouwonderdelen die gezamenlijk worden gebruikt en/of bij alle partijen voorkomen, gelijktijdig uit te voeren. Eind 2024 is een eerste analyse uitgevoerd ter voorbereiding op een nieuw MJOP. Uit deze analyse bleek dat het eerdere MJOP onvolledig is opgesteld doordat onder andere de elektronische installatie en ook de WKO-installatie niet volledig zijn meegenomen. Deze installaties blijken aan vervanging toe te zijn, omdat de economische levensduur is verstreken. Bovendien is het MJOP niet aangepast aan de huidige inflatie.

Voor de eigen onderdelen vanuit het MJOP heeft ODIJmond vanaf boekjaar 2015 een voorziening groot onderhoud gevormd. Per 31-12-2024 bedraagt deze voorziening ongeveer € 208.000,-. Voor 2024 is wel aanpassing in de voorziening meegenomen in verband met een correctie voor de inflatie, deze correctie is gebaseerd op de inflatiecijfers van het CPB, wat heeft geleid tot een stijging van € 8.000,-.

In 2025 actualiseren wij, samen met de gemeente Beverwijk, het MJOP. Hierbij herzien wij ook de rol van de VvE ten opzichte van de eigenaren. Tot en met 2024 lag de uitvoering van het onderhoud bij medewerkers van de gemeente Beverwijk, maar dit past niet meer bij hun beschikbare capaciteit, mede door de toegenomen complexiteit van de installaties. Het gebouw is inmiddels de nieuwbouwfase gepasseerd, maar betreffende het MJOP is er onzekerheid over de toereikendheid van de hoogte van de voorziening voor deze nieuwe fase. Dit vraagt om een hernieuwde visie op het beheer en onderhoud van het gebouw voor de komende jaren. We stellen deze visie op in 2025.

5.8 Treasury/financiering

In 2014 is het treasury statuut met daarin het treasury beleid opgesteld. Het treasury statuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit van ODIJmond kan worden gewaarborgd. Hiervoor zijn enkele doelstellingen opgesteld, namelijk:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van vermogen en resultaten van ODIJmond tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), het besluit Leningsvoorwaarden Decentrale Overheden en de limieten en richtlijnen van het treasury statuut;
5. Het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het treasury beleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

In 2024 hebben wij actief op de hoogte van de saldi van onze betaalrekeningen gestuurd. De intentie is om de saldi van de bankrekeningen zo laag mogelijk te houden. De reden hiervoor is dat wij sinds 2014 aan verplichte schatkistbankieren meedoen. Over de saldi die op onze schatkistbankieren bankrekeningen staan ontvangen wij rente. In de begroting is deze rente baten ingeschat en opgenomen als baten.

Lening

Ten behoeve van de nieuwbouw hebben wij een lening van € 3.700.000,- bij BNG Bank afgesloten met de looptijd van 10 jaar. In 2026 bedragen de rentelasten voor deze lening € 14.430,-.

Bij het aantrekken van vreemd vermogen zijn in de Wet FIDO grenzen gesteld in hoeverre dit mag plaatsvinden met kort vreemd vermogen en de mate waarin renterisico mag worden gelopen over de vaste schulden. De kasgeldlimiet ligt voor gemeenschappelijke regelingen op 8,2% en de renterisiconorm op 20% van de jaarbegroting met een minimumbedrag van € 2.500.000,-. De kasgeldlimiet is voor ons niet van belang omdat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Per 2 januari 2021 is de lening van de BNG voor tien jaar geherfinancierd, waardoor per heden de minimum risiconorm volgens de Wet FIDO niet wordt overschreden.

5.9 Verbonden partijen

Wij zijn per 31 december 2024 primair verbonden aan onze deelnemende gemeenten: Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en de Provincie Noord-Holland.

VvE Stationsplein

ODIJmond en gemeente Beverwijk zijn gezamenlijk eigenaar van het pand aan het Stationsplein 48, 48a en 48b. In overeenstemming met de akte van splitsing is een VvE geformeerd. Het bestuur is tweeledig en bestaat uit een bestuurslid van ODIJmond en een bestuurslid vanuit gemeente Beverwijk. Voor beide partijen is sprake van financiële aansprakelijkheid. Als de VvE haar verplichtingen niet nakomt, zal dit worden verhaald bij de eigenaren.

5.10 Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) is ingegaan op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in de begroting en jaarrekening wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo.

De Wet Open Overheid kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

ODIJmond heeft een Woo-coördinator in dienst.

6 Financiële begroting | inclusief overhead

BATEN - GR-bijdragen	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Gemeente Beverwijk	1.201.498	1.290.000	1.352.000
Gemeente Bloemendaal	152.688	161.000	169.000
Gemeente Edam-Volendam	278.377	293.000	308.000
Gemeente Haarlem	1.788.705	1.881.000	1.972.000
Gemeente Heemskerk	666.796	727.000	763.000
Gemeente Heemstede	150.404	159.000	166.000
Gemeente Landsmeer	156.244	165.000	173.000
Gemeente Oostzaan	135.022	142.000	149.000
Gemeente Purmerend	413.391	436.000	457.000
Gemeente Uitgeest	297.280	313.000	328.000
Gemeente Velsen	2.083.525	2.339.000	2.306.000
Gemeente Waterland	180.451	190.000	199.000
Gemeente Wormerland	194.669	205.000	215.000
Gemeente Zandvoort	174.150	184.000	192.000
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	132.817	334.000	350.000
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	316.679	140.000	147.000
GR-bijdragen deelnemers *	8.322.696	8.959.000	9.246.000

*de bijdragen gemeenschappelijke regeling zijn inclusief de bijdrage voor de uitvoering van omgevingsveiligheid en de uitvoering van bodemtaken. Voor de gemeente Velsen is uitvoering van de secretarisrol van KIMO Nederland & België vanaf 2026 niet begroot.

BATEN -Incidentele extra bijdrage	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Gemeente Beverwijk		240.000	87.000
Gemeente Bloemendaal		66.000	27.000
Gemeente Edam-Volendam		46.000	20.000
Gemeente Haarlem		279.000	126.000
Gemeente Heemskerk		167.000	53.000

Gemeente Heemstede		55.000	23.000
Gemeente Landsmeer		73.000	31.000
Gemeente Oostzaan		83.000	29.000
Gemeente Purmerend		81.000	41.000
Gemeente Uitgeest		83.000	27.000
Gemeente Velsen		358.000	144.000
Gemeente Waterland		78.000	30.000
Gemeente Wormerland		122.000	42.000
Gemeente Zandvoort		203.000	38.000
Provincie Noord-Holland		70.000	32.000
Incidentele extra bijdrage deelnemers	-	2.004.000	750.000

**In de bijlagen is de uitwerking van de bijdrage 2026 toegelicht. Voor het vergelijk is de bijdrage van 2025 hier gepresenteerd in plaats van als onderdeel van de overeenkomsten en subsidie bijdragen.

BATEN - Overeenkomsten en (subsidie)projecten	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Dekking vanuit dienstverleningsovereenkomsten	5.670.474	5.137.000	5.477.000
Dekking ten behoeve van extern projectkosten	3.300.227	1.034.000	472.000
Formatiedekking projecten	802.178	1.125.000	867.000
Subtotaal overeenkomsten en (subsidie)projecten	9.772.879	7.296.000	6.816.000
Overige baten	158.220	27.000	321.000
Rentebaten			100.000
Nagekomen baten	-	-	-
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	9.931.099	7.323.000	7.237.000
BATEN - Totaal	18.253.795	18.286.000	17.233.000

LASTEN	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Personele lasten			
Salarissen en sociale lasten	11.382.257	12.831.000	13.996.000
Werving & personeelsbeleid	102.126	74.000	76.000

Inhuur personeel	1.271.919	200.000	250.000
Scholing & employability	193.613	335.000	335.000
Overige personeelslasten	251.942	215.000	220.000
Subtotaal personele lasten	13.201.857	13.655.000	14.877.000
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.000	65.000
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	100.090	102.000	127.000
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	169	5.000	5.000
Afschrijvingslast ICT	80.772	156.000	156.000
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	15.093	14.000	15.000
Subtotaal kapitaalslasten	261.384	342.000	368.000
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	49.062	48.000	53.000
Organisatieontwikkeling	60.059	632.000	25.000
Accountants- en advieskosten	147.833	41.000	42.000
Huisvestingskosten	270.935	274.000	315.000
Facilitaire kosten	31.590	27.000	32.000
ICT-kosten	472.123	424.000	599.000
Handhavingskosten	47.971	40.000	41.000
Algemene kosten	380.697	385.000	418.000
Bankkosten	1.325	1.000	1.000
Subtotaal overige bedrijfslasten	1.461.595	1.872.000	1.526.000
Externe projectkosten	3.300.227	2.433.000	472.000
Nagekomen baten en lasten	16.345		-
Vennootschapsbelasting	-	-	-
LASTEN - Totaal	18.241.408	18.302.000	17.243.000

SALDO BATEN - LASTEN	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Baten - Totaal	18.253.795	18.286.000	17.233.000
Lasten - Totaal (direct)	13.996.176	13.136.000	12.509.335

Overhead	4.245.232	5.166.000	4.733.665
Saldo van baten en lasten	12.387	-16.000	-
Dotatie aan reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	111.846	15.000	10.000
		-	-
Resultaat na reservemutaties	124.233	1.000	-

INCIDENTELE BATEN - LASTEN	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Totaal incidentele baten	9.772.879	6.027.000	4.357.000
Totaal incidentele lasten	4.688.430	3.121.000	797.000

Specificatie naar taakveld 2026

Taakveld	Baten	Lasten	Mutaties reserves	
8.3 Wonen en bouwen	2.932.000	2.051.000		881.000
7.4 Milieubeheer	14.080.000	10.322.000		3.758.000
0.4 Overhead	-	4.734.000		-4.734.000
4.1 Openbaar basisonderwijs	121.000	121.000		-
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	-	-		-
0.5 Treasury	100.000	15.000		85.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	17.233.000	17.243.000	-	10.000
0.10 Mutaties reserves			10.000	10.000
0.11 Resultaat van de rekening baten en lasten				-

7 Financiële positie

7.1 Geprognotiseerde balans

Balans	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Materiële vaste activa	3.469.447	3.641.314	3.028.000
Financiële vaste activa	10.338	11.520	10.000
Vlottende activa	10.610.730	5.823.343	6.000.000
Balanstotaal activa	14.090.514	9.476.177	9.038.000
Algemene reserve	467.359	467.360	592.000
Gerealiseerd resultaat	124.232		-
Bestemmingsreserve	150.500	150.500	20.000
Voorzieningen	1.124.329	1.009.779	1.317.000
Vaste schulden	3.700.000	3.700.000	3.700.000
Vlottende passiva	8.524.093	4.148.538	3.409.000
Balanstotaal passiva	14.090.514	9.476.177	9.038.000

Toelichting op de geprognotiseerde balans

Omdat het resultaat van 2024 nog niet is bestemd, is dit op deze manier in de balans verwerkt. Onze vaste activa dalen licht, als gevolg van verwachte investeringen, maar verminderen ook met de afschrijvingen hierop. Ook is van belang te noemen dat er jaarlijks terugkerende, niet uit de balans blijvende verplichtingen bestaan. Dit gaat om jaarlijks terugkerende arbeidskosten voor niet boventallige verlofdagen, de rentelasten uit hoofde van de financiering van de huisvesting, de kosten voor telefonie, het leasecontract van het wagenpark en het leasecontract van de printers. Het is niet toegestaan om deze verplichtingen op de balans als schuld of verplichting op te nemen. Deze verplichtingen bedragen in 2024 € 557.306,-.

Investerings

Wij doen geen investeringen van maatschappelijk nut. Alle investeringen zijn van economisch nut. De kapitaalslasten zijn begroot voor alleen vervangingsinvesteringen die noodzakelijk zijn. Pas na het door het bestuur te bepalen toekomstrichting wordt de investeringsbegroting bijgesteld. De kapitaallasten zijn alleen verhoogd voor de verwachte noodzakelijke investering in de elektronische installaties van het pand.

Bestemmingsreserve nieuwbouw

Het doel van deze reserve is om de kosten van het huidige kantoorpand van Omgevingsdienst IJmond gelijkmatig te verdelen over meerdere jaren. De uitputting van de reserve gebeurt volgens de begroting. De verwachting is dat de reserve eind 2028 volledig zal zijn gebruikt.

7.2 EMU-saldo

Decentrale overheden rapporteren hun aandeel in het EMU-saldo aan het CBS. ODIJmond valt niet onder de steekproef voor gemeenschappelijke regelingen met een exploitatie boven twintig miljoen. Het EMU-saldo wordt wel in de begroting opgenomen, zijnde het verschil tussen inkomsten en uitgaven. De categorieën die van invloed zijn en niet voorkomen bij de ODIJmond, zijn niet in de tabel opgenomen.

EMU-saldo	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Exploitatiesaldo	12.386	15.000	-
+ afschrijvingen	246.291	328.000	197.000
+ dotatie voorzieningen	136.577	20.000	33.000
- onttrekking voorzieningen	36.180	40.000	40.000
+ toevoeging reserves	105.467	-	-
- onttrekking reserves	111.846	15.000	10.000
EMU-saldo	352.696	278.000	180.000

8 Meerjarenraming

De lange termijn richt zich op de periode vanaf 1 januari 2027. IJkpunt voor het bepalen van deze richting is de tweede helft van 2025. Wanneer ons bestuur inzicht heeft in welke middelen er nodig zijn om de uitvoering van de opdracht met borging van kwaliteit en continuïteit op het huidige ambitieniveau uit te voeren. Op basis van dit inzicht zal het bestuur keuzes maken en richting bepalen rekening houdend met de uitkomsten van externe onderzoeken en toekomstscenario's. De voorliggende meerjarenraming is gebaseerd op de begroting 2026, waarbij een indexatie van 2,5 procent is doorgevoerd.

De meerjarenraming toont aan dat de nu gevraagde incidentele middelen op termijn een structureel karakter zullen gaan krijgen. We beseffen dat veel van onze deelnemers in dezelfde periode te maken krijgen met een financiële zware periode. Ons bestuur is echter van mening dat de inzichten, die het lopende programma oplevert, belangrijk zijn om weloverwogen besluitvorming over mogelijke besparingen of herverdeling van taken te kunnen laten plaatsvinden.

Het definitief doorrekenen van de meerjarenraming is daarom afhankelijk van de strategische keuzes die medio 2025 door het Algemeen Bestuur zullen worden gemaakt. Op basis van deze inzichten kunnen we gerichte beslissingen nemen die zowel recht doen aan de financiële realiteit van onze deelnemers als aan onze kerntaken. De implementatie van de gekozen richting zal, afhankelijk van de bestuurlijke besluitvorming, in 2026 of 2027 starten. Het bestuur heeft besloten om de financiële effecten hiervan te verankeren in de kadernota 2027.

Tot en met 2026 ontvangen wij een stevige bijdrage vanuit het energiebesparingsakkoord en de SPUK Toezicht Handhaving en Energie. Over het voortzetten van deze bijdrage zijn geen afspraken bekend, daarom is bij de meerjarenraming geen rekening meer gehouden met de financiering van deze bijdrage door het Rijk en de Provincie. Omdat dit een basistaak betreft komen de personele lasten hiervoor ten laste van haar deelnemers.

BATEN - GR-bijdragen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Gemeente Beverwijk	1.386.000	1.421.000	1.457.000
Gemeente Bloemendaal	173.000	177.000	181.000
Gemeente Edam-Volendam	316.000	324.000	332.000
Gemeente Haarlem	2.021.000	2.072.000	2.124.000
Gemeente Heemskerk	782.000	802.000	822.000
Gemeente Heemstede	170.000	174.000	178.000
Gemeente Landsmeer	177.000	181.000	186.000
Gemeente Oostzaan	153.000	157.000	161.000
Gemeente Purmerend	468.000	480.000	492.000

Gemeente Uitgeest	336.000	344.000	353.000
Gemeente Velsen	2.364.000	2.423.000	2.484.000
Gemeente Waterland	204.000	209.000	214.000
Gemeente Wormerland	220.000	226.000	232.000
Gemeente Zandvoort	197.000	202.000	207.000
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	359.000	368.000	377.000
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	151.000	155.000	159.000
GR-bijdragen deelnemers	9.477.000	9.715.000	9.959.000

BATEN -Benodigde extra bijdrage	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Benodigde bijdrage deelnemers	1.657.000	1.870.000	2.489.000

BATEN - Overeenkomsten en (subsidie)projecten	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Dekking vanuit dienstverleningsovereenkomsten	5.380.000	5.380.000	5.380.000
Dekking ten behoeve van extern projectkosten	484.000	496.000	508.000
Formatiedekking projecten	419.000	396.000	-
Subtotaal overeenkomsten en (subsidie)projecten	6.283.000	6.272.000	5.888.000
Overige baten	82.000	82.000	54.000
Rentebaten	100.000	100.000	100.000
Nagekomen baten	-	-	-
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	6.465.000	6.454.000	6.042.000

SALDO BATEN - LASTEN	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten - Totaal	17.599.000	18.039.000	18.490.000
Lasten - Totaal (direct)	12.747.000	13.065.000	13.393.000
Overhead	4.852.000	4.974.000	5.097.000
Saldo van baten en lasten	-	-	-
Dotatie aan reserves	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-
Resultaat na reservemutaties	-	-	-

9 Bijlage I - Financiële bijlage

9.1 Formatie overzicht

Formatie	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
GR-formatie	65	63	63
Formatie overeenkomsten en (subsidie-) projecten	34	44	49
Overheadformatie	36	30	31
Formatie Regeling Generatiepact	3	2	3
Totaal formatie	138	140	146

9.2 Specificatie overhead

Specificatie Overhead	Realisatie 2024	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2026
Personele lasten	2.113.685	2.451.742	2.986.000
Overige personele lasten	748.203	671.300	305.000
Afschrijvingen	165.519	163.988	197.000
Rentelasten	15.093	14.430	15.000
ICT	213.706	148.446	303.000
Externe projectkosten		874.000	
Overige bedrijfslasten	989.472	841.738	927.000
Totaal	4.245.678	5.165.644	4.733.000

9.3 Stemverhoudingen

In overeenstemming met artikel 8 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Stemrecht is de stemverhouding, wanneer opgeroepen wordt tot gewogen stemmen, als volgt bepaald:

Vaststelling door het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur stelt de verhouding van de stemmen vast aan de hand van de vastgestelde begroting voor het volgende jaar. Dit betekent dat de begroting niet alleen een financieel document is, maar ook direct invloed heeft op de stemverhoudingen binnen het bestuur.

Aanpassing bij wijziging van de begroting

Als de begroting gedurende een jaar wordt gewijzigd, stelt het Algemeen Bestuur de stemverhouding opnieuw vast. Deze aanpassing gebeurt direct met het besluit tot vaststelling van deze gewijzigde begroting. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de stemverhouding op basis van financiële inbreng van de GR.

Deelnemer	Bijdrage GR 2026	Stemrecht 2026
	€	%
Gemeente Beverwijk	1.352.000	14,62
Gemeente Bloemendaal	169.000	1,83
Gemeente Edam-Volendam	308.000	3,33
Gemeente Haarlem	1.972.000	21,33
Gemeente Heemskerk	763.000	8,25
Gemeente Heemstede	166.000	1,80
Gemeente Landsmeer	173.000	1,87
Gemeente Oostzaan	149.000	1,61
Gemeente Purmerend	457.000	4,94
Gemeente Uitgeest	328.000	3,55
Gemeente Velsen	2.306.000	24,94
Gemeente Waterland	199.000	2,15
Gemeente Wormerland	215.000	2,33
Gemeente Zandvoort	192.000	2,08
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	350.000	3,79
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	147.000	1,59
Totaal bijdrage gemeenschappelijke regeling	9.246.000	100,00

9.4 Verbonden partijen

Gegevens over 2024 van de VvE:

a.	Naam en vestigingsplaats	VVE Stationsplein 48 te Beverwijk	
b.	Openbaar belang dat wordt behartigd	Gezamenlijk onderhoud en beheer van het pand	
c.	Belang in de verbonden partij	1-1-2024 en 31-12-2024: 3/16 deel. Voor het overige deel is de gemeente Beverwijk eigenaar. De stemverhouding is 50/50.	
d.	Verwachte omvang van het EV	1-1-2024: € 47.908,-	
		31-12-2024: € 47.908,-	
	Verwachte omvang van het VV	1-1-2024: € 597.245,-	
		31-12-2024: € 597.245,-	

		Het VV bestaat per 31-12-2024 nagenoeg geheel uit het reservefonds voor groot onderhoud.	
e.	Verwachte omvang van het financiële resultaat	€ 32.473,- positief resultaat verwacht (op basis van concept jaarrekening)	(*)

*Dit op basis van de jaarrekening over 2023. Nog geen definitieve jaarrekening ontvangen.

Gedurende het boekjaar 2024 hebben wij geen bestuurlijke en financiële belangen in andere partijen gehad.

9.5 Verdeelsleutel incidentele bijdrage

Voor het opvragen van de incidentele middelen voor 2025 koos het AB van ODIJmond voor een specifieke, eenmalige verdeelsleutel die gebaseerd is op de totale financiële inbreng. Naar aanleiding van de zienswijzen op de begrotingswijziging 2025 koos ons bestuur ervoor om voor 2026 de dienstverleningsovereenkomsten, die betrekking hebben op de bouwtaak, niet mee te nemen in de verdeling van de bijdrage voor de versterking van de kritische posities.

Om een eerlijke en transparante verdeling van de incidentele lasten te waarborgen, hanteren we de volgende uitgangspunten:

- **Basis van verdeling:** We verdelen de bijdrage op basis van de financiële inbreng van de ingebrachte taken per deelnemer. Deze verdeling staat los van het reguliere tarief en behandelen wij als programmabudget.
- **Referentiepunt:** We gebruiken de begroting 2025 als referentiepunt, wat zorgt voor een stabiele en actuele berekeningsbasis.
- **Inbegrepen bijdragen:** In de berekeningen nemen we zowel de bijdragen van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) als de bijdragen via dienstverleningsovereenkomsten mee, met uitzondering van dienstverleningsovereenkomsten die per 1 januari 2024 ingebrachte taken. Voor de verdeling van de bijdrage voor de versterking van de kritische positie zijn de dienstverleningsovereenkomsten die betrekking hebben op de bouwtaak uitgezonderd. Deze aanpak zorgt voor een complete weergave van de financiële betrokkenheid van alle deelnemers.
- **Uitsluiting projectbijdragen:** Projectbijdragen worden bewust buiten de berekeningen gehouden vanwege de vermenging met projectkosten en subsidies. Dit zorgt voor een zuivere berekening van de incidentele lasten.

Deelnemer	Verdeling versterking kritische posities in het primaire proces 2026	Inzet op centrale sturing en implementatie ICT syteem t.b.v. centrale sturing	Verdeling versterking kritische posities in het primaire proces 2026	Inzet op centrale sturing en implementatie ICT syteem t.b.v. centrale sturing	Incidentele demping verwachte rente baten en bijdrage I&W	Incidentele bijdrage 2026
	%	%	€	€	€	€
Beverwijk	11,44	12,18	73.216	51.765	-38.367	86.614
Bloemendaal	3,71	3,13	23.744	13.303	-9.860	27.187
Edam-Volendam	2,68	2,26	17.152	9.605	-7.119	19.638
Haarlem	17,25	14,54	110.400	61.795	-45.801	126.394
Heemskerk	6,77	8,65	43.328	36.763	-27.248	52.843
Heemstede	3,17	2,68	20.288	11.390	-8.442	23.236
Landsmeer	4,23	3,56	27.072	15.130	-11.214	30.988
Oostzaan	3,81	4,07	24.384	17.298	-12.821	28.861
Provincie Noord-Holland	4,36	3,68	27.968	15.597	-11.560	32.005
Purmerend	5,64	4,76	36.096	20.230	-14.994	41.332
Uitgeest	3,43	4,14	21.952	17.595	-13.041	26.506
Velsen	19,61	16,53	125.504	70.253	-52.070	143.687
Waterland	4,03	4,07	25.792	17.298	-12.821	30.269
Wormerland	5,57	5,89	35.648	25.033	-18.554	42.127
Zandvoort	4,29	9,87	27.456	41.948	-31.091	38.313
Totaal	99,99	100,01	640.000	425.000	-315.000	750.000

De verwachte incidentele baten uit schatkistbankieren en de rijksbijdrage zijn in mindering gebracht op de bijdrage van deelnemers en verwerkt in de begroting onder overige baten.

9.6 Overzicht van dienstverleningsovereenkomsten en projectenbijdragen per deelnemer

Gemeenten	Omschrijving begroting	Begroting 2026
		€
Alkmaar	Uitvoering strategische nota Schiphol	13.365
Bergen	Uitvoering strategische nota Schiphol	13.365
Beverwijk	Bijdrage Natuur milieueducatie	80.557
Beverwijk	Verduurzaming bedrijven (Greenbiz IJmond)	25.658

Beverwijk	Energiebesparingsakkoord	30.522
Beverwijk	Meetnet	25.000
Beverwijk	Bijdrage uitvoering duurzaamheidslening	10.000
Beverwijk	Steunpunt JTF-regio IJmond	1.750
Beverwijk	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667
Beverwijk	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem OpenWave (nacalculatie)	-
Beverwijk	Doorberekening toelage overgangsecht overname personeel	-
Beverwijk	Doorberekening van constructeurslasten	-
Beverwijk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	146.794
Beverwijk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woning vergunningverlening niet complex	198.171
Bloemendaal	Dienstverleningsovereenkomst DOR Digitaal Opkopers Register	6.573
Bloemendaal	Dienstverleningsovereenkomst Volledige milieutakenpakket	258.532
Bloemendaal	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en Handhaving Drank en horecawetgeving	32.864
Bloemendaal	Energiebesparingsakkoord	19.949
Castricum	Uitvoering strategische nota Schiphol	13.365
Castricum	Steunpunt JTF-regio IJmond	1.500
Edam - Volendam	Dienstverleningsovereenkomst Milieu toezicht en handhaving	146.794
Edam - Volendam	Dienstverleningsovereenkomst activiteitenbesluit leefomgeving	16.432
Edam - Volendam	Energiebesparingsakkoord	6.927
Haarlem	Uitvoering strategische nota Schiphol	7.559
Haarlem	Energiebesparingsakkoord	78.571
Heemskerk	Bijdrage Natuur milieueducatie	80.557
Heemskerk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woning vergunningverlening niet complex	301.256
Heemskerk	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667
Heemskerk	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	98.593
Heemskerk	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem OpenWave (nacalculatie)	-
Heemskerk	Meetnet	14.000
Heemskerk	Bijdrage uitvoering duurzaamheidslening	10.000
Heemskerk	Versnelling van het verduurzamen van bedrijfsterreinen, de Trompet en de Houtwegen (Greenbiz IJmond)	50.000

Heemskerk	Bijdrage programma Gezondheid en schone lucht (luchtkwaliteit en gezondheid)	-
Heemskerk	Energiebesparingsakkoord	20.834
Heemskerk	Steunpunt JTF-regio IJmond	1.625
Heemskerk	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie OpenWave	20.000
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst - Toezicht en handhaving Drank- en horecawetgeving	32.864
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst DOR Digitaal Opkopers Register (nacalculatie)	6.573
Heemstede	Dienstverleningsovereenkomst - Volledig Milieu	191.489
Heemstede	Energiebesparingsakkoord	12.960
Heemstede	Advisering bestemmingsplannen - nacalculatie	-
Heiloo	Uitvoering strategische nota Schiphol	13.365
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst volledig milieutakenpakket	279.784
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst brandveiligheid taken	29.468
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst Alcoholwet	21.909
Landsmeer	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem OpenWave (nacalculatie)	-
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouwvergunningverlening	179.658
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw Juridische handhaving	146.794
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw en woningtoezicht	132.552
Landsmeer	Dienstverleningsovereenkomst bouw ondersteuning	29.468
Landsmeer	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie OpenWave	12.500
Landsmeer	Energiebesparingsakkoord	3.137
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Volledig Milieutakenpakket	228.735
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en handhaving Drank en horecawetgeving	21.909
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Ruimtelijke Ordening toezicht	21.909
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken (factureren aan veiligheidsregio)	60.470
Oostzaan	Energiebesparingsakkoord	4.909
Oostzaan	Dienstverleningsovereenkomst Bouw en woningtoezichttaken	94.211
Oostzaan	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie OpenWave	-
Provincie Noord-Holland	Schone en slimme mobiliteit/ IJmond Bereikbaar	-
Beverwijk	Bijdrage Indirecte Lozingen	16.367

Uitgeest	Bijdrage Indirecte Lozingen	5.275
Edam - Volendam	Bijdrage Indirecte Lozingen	14.184
Heemskerk	Bijdrage Indirecte Lozingen	15.241
Landsmeer	Bijdrage Indirecte Lozingen	4.496
Oostzaan	Bijdrage Indirecte Lozingen	3.749
Purmerend	Bijdrage Indirecte Lozingen	35.874
Waterland	Bijdrage Indirecte Lozingen	6.745
Wormerland	Bijdrage Indirecte Lozingen	6.371
Provincie Noord-Holland	Hergebruik stedelijk waterafval	5.250
Provincie Noord-Holland	Steunpunt JTF-regio IJmond	16.667
Provincie Noord-Holland	Uitvoering applicatiebeheer VTH-systeem OpenWave (nacalculatie)	-
Purmerend	Dienstverleningsovereenkomst volledig milieutakenpakket	343.103
Purmerend	Energiebesparingsakkoord	15.198
Rijks overheid	SPUK THE (2022-2026)	232.113
Uitgeest	Bijdrage uitvoering duurzaamheidsprogramma	90.000
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken	60.251
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	170.346
Uitgeest	Dienstverleningsovereenkomst Toezicht en handhaving Alcoholwet	26.072
Uitgeest	Bijdrage EBP 2023-2026	26.093
Uitgeest	Energiebesparingsakkoord	4.927
Uitgeest	Steunpunt JTF regio IJmond	583
Velsen	Dienstverleningsovereenkomst Havenverordening	74.000
Velsen	Verduurzaming bedrijven (GreenBiz IJmond)	60.000
Velsen	Meetnet	39.000
Velsen	Energiebesparingsakkoord	36.573
Velsen	Bijdrage programma Gezondheid en schone lucht (luchtkwaliteit en gezondheid)	-
Velsen	Steunpunt JTF-regio IJmond	2.875
Velsen	Bijdrage personele dekking mobiliteitsfonds	6.667
Waterland	Dienstverleningsovereenkomst Milieu specialistische regelgeving - Milieu evenementen - Milieu specialistische regelgeving - Ruimtelijke plannen en bouwplannen	110.314

Waterland	Energiebesparingsakkoord	6.736
Waterland	Dienstverleningsovereenkomst toezicht (volledig milieutakenpakket)	152.490
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Bouw- en woningtoezichtstaken	141.316
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Ruimtelijke Ordeningstoezicht	21.909
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst Brandveiligheidstaken (factureren aan veiligheidsregio)	90.705
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Volledig milieutakenpakket	355.153
Wormerland	Dienstverleningsovereenkomst - Toezicht en handhaving Drank- en horecawetgeving	21.909
Wormerland	Energiebesparingsakkoord	7.066
Wormerland	Doorbelasting Licentiekosten VTH applicatie Open Wave	18.775
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Milieu (Volledige milieutakenpakket)	153.366
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken	704.609
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Toeristische verhuur + APV	173.179
Zandvoort	Uitbreiding formatie (Bouw- en woning vergunning)	146.794
Zandvoort	Dienstverleningsovereenkomst Verlenging Formule1 2024-2025 - 2026	70.110
Zandvoort	Energiebesparingsakkoord	11.751
Zandvoort	Bijdrage Geluidsmetingen Circuit	15.000
IJmond	JTF IJmond circulaire cofinanciering	63.250
Uitgeest	JTF netcongestie cofinanciering	17.600

10 Bijlage II - Vergelijking: stappen van begrotingswijziging 2025 naar kadernota 2026

Via deze bijlage informeren wij gemeenteraden en Provinciale Staten welke stappen wij hebben gezet om de benodigde incidentele middelen voor onze deelnemers zo laag mogelijk te houden.

Voor de uitvoering van de maatregelen, om toe te werken naar een toekomstbestendige organisatie, maakten wij een eerste inschatting van de benodigde overbrugging per jaar tot en met 2027. Het bestuur koos daarbij om in te zetten op enkel incidentele middelen. Wij raamden deze op € 980.000,- voor specifiek de dekking van de noodzakelijke versterking van onze organisatie en het programma herijking GR, DVO en financieringsstructuur. Daarnaast raamden wij de kosten voor formatie ten behoeve van centrale sturing en het versterken van kritische posities op € 1.510.000,-. Dit gaf een totaalbedrag van € 2.490.000,- (zie de 2^e kolom).

Op basis van deze berekening koos het bestuur voor het opvragen van een incidentele bijdrage van € 2.005.000,- (zie de 3^e kolom). Hiervoor stelden wij een begrotingswijziging 2025 op, die ons Algemeen Bestuur op 18 december 2024 vaststelde. Tijdens het opstellen van de begrotingswijziging maar ook in het proces om deze vast te stellen is via zienswijzen vanuit onze deelnemers verzocht om kritisch te kijken naar mogelijkheden om het kosteneffect voor de deelnemers zo laag mogelijk te houden. Wij hebben ons onder andere ingespannen om een rijksbijdrage te ontvangen voor de versterking van omgevingsdiensten. We schrapten één formatieplaats en benutten rente-inkomsten als aanvullende dekking. Dit geeft een totaalbedrag van € 750.000 als aanvraag voor 2026 (zie de 4^e kolom).

Financiële bijdragen		Oorspronkelijke aanvraag incidenteel budget	Beschikbaar gesteld budget d.m.v. begroting wijziging 2025	Aanvraag 2026
		€	€	€
1.	Vernieuwen GR, DVO en financieringsstructuur	374.000	374.000	-
2.	Organisatieontwikkeling	606.000	606.000	-
3.	Implementatiekosten ICT	-	-	75.000
Eenmalige bijdragen		980.000	980.000	75.000
4.	Versterking kritische posities in het primaire proces 2025	810.000	525.000	640.000
5.	Inzet op centrale sturing en borgen managementtaken	700.000	500.000	350.000
Demping	Rentebaten			-115.000
Demping	Subsidie IenW 2025			-200.000
Incidentele bijdragen		1.510.000	1.025.000	675.000
Totaal		2.490.000	2.005.000	750.000

11 Bijlage III - Voortgang financiële aanpak en toekomstvisie

11.1 Terugblik – analyse

In de begrotingswijziging 2025 hebben wij ons bestuur geïnformeerd dat de huidige situatie bij ODIJmond niet langer houdbaar is. De opdracht van onze deelnemers kan al meerjarig niet volledig worden uitgevoerd, zonder een goed gezamenlijk inzicht. Voor de volledige analyse verwijzen we naar de begrotingswijziging 2025⁹. Hieronder vatten we de kern samen.

Aansluiting opdracht en middelen verbeteren

Vastgesteld is dat de uit te voeren opdracht en beschikbare middelen al meerjarig uit balans is. Er is een analyse uitgevoerd over de belangrijkste productgroepen. Hieruit bleek dat de organisatie 17-21 FTE te klein is om alle werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Daarnaast bleken ook de bedragen voor overhead en bedrijfsvoering te laag en mogelijk niet evenredig verdeeld over de deelnemers. Dit is ontstaan omdat het financiële volume van de organisatie al over een lange periode niet was herijkt (herijkingeffect). Daarnaast zijn externe ontwikkelingen wel inhoudelijke gevolgd, maar deze zijn operationeel niet altijd goed doorvertaald naar de organisatie. Daarnaast zijn de externe ontwikkelingen niet altijd goed gekoppeld aan de benodigde inzet, capaciteit en middelen. Meer nog, ze zijn binnen de bestaande begroting opgevangen, waardoor een verdringingseffect is ontstaan; hierbij verdringt de ene taak de andere taak, doordat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om beide taken uit te voeren.

Actualisatie juridisch- en financieel kader noodzakelijk

De gemeenschappelijke regeling (GR), dienstverleningsovereenkomsten (DVO) en de financieringsstructuur zijn niet meer actueel. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de dienst en haar deelnemers. Gebrek aan een actueel kader zorgt voor onduidelijkheid en gebrek aan inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. In de praktijk is dit ook merkbaar; er is onvoldoende rolscherpte naar elkaar toe en het is onduidelijk wat er precies wordt geleverd voor de beschikbaar gestelde middelen. Vanuit deelnemers perspectief is er een hybride- en complex model van contracteren ontstaan. Dit heeft als risico dat er mogelijk scheefgroei is in de bijdrage vanuit de deelnemers en het risico niet juist verdeeld is.

Centrale sturing en organisatievorm herzien

De huidige organisatievorm is in de praktijk onvoldoende uitgewerkt, geïmplementeerd en financieel vertaald. Medewerkers die belast zijn met het uitvoeren van de primaire VTH-taken en overige dienstverlening worden niet goed gefaciliteerd. Hierbij is tevens vastgesteld dat het overhead percentage het laagste is van Nederland. Geconcludeerd is dat de huidige organisatievorm en de te beperkte overhead (management & stafcapaciteit) zorgt voor onvoldoende sturing en prioritering van de opgaven. Hierdoor worden werkzaamheden onvoldoende effectief en efficiënt uitgevoerd en ontbreekt sturingsinformatie en grip op de uitvoering.

⁹ https://www.odijmond.nl/publish/pages/147/begrotingswijziging_2025_omgevingsdienst_ijmond_1.pdf

Conclusie en effect

Doordat er geen aansluiting is tussen de opdracht en de beschikbare middelen, het huidige juridische- en financiële kader niet actueel is én de organisatievorm de uitvoering van de werkzaamheden onvoldoende ondersteund, is er een te beperkt inzicht op de omvang en de specifieke milieuproblematiek in de leefomgeving.

Om ervoor te zorgen dat er voldoende zicht is op de situatie buiten en te voorkomen dat schadelijke activiteiten leiden tot lozingen, verontreiniging, onnodige uitstoot en/of het onjuist gebruik of opslaan van gevaarlijke stoffen, is het noodzakelijk om op korte termijn vervolgstappen te nemen.

Effecten algemeen:

- Onze deelnemers hebben geen actueel en volledig beeld van potentiële risico's, omdat er momenteel geen volledig en actueel beeld is van de bedrijven die milieubelastende activiteiten uitvoeren
- Er is geen ook totaaloverzicht van overtredingen en mogelijke inhoudelijke risico's, omdat het '*level playing field*' niet aanwezig is. Dit komt omdat niet alle soortgelijke bedrijven op eenzelfde wijze en met eenzelfde frequentie worden gecontroleerd.
- Minder toezicht leidt onvermijdelijk tot een lager naleef gedrag van regelgeving bij bedrijven.
- Een aantal bedrijven beschikt niet over een actuele vergunning, waarbij de kans bestaat dat de werkelijke situatie niet overeenkomt met wat bij de bedrijven vergund is.
- Door gebrek aan capaciteit om vergunningen te actualiseren loopt dit aantal de komende jaren substantieel op, wanneer er geen actie ondernomen wordt.

Effecten op interne organisatie:

- De disbalans tussen de opdracht en middelen resulteert in de praktijk dat medewerkers ervaren dat de werkdruk (te) hoog is. Ook zien medewerkers dat er aan bepaalde werkzaamheden niet wordt toegekomen.
- De P&C-cyclus (programmering, realisatie en verantwoording) en de praktijk zijn in onvoldoende mate op elkaar afgestemd. Hierdoor is er geen centrale richting en worden prioriteiten vaak individueel bepaald. Er is een sterke klantgerichtheid zonder een goed inzicht en wat deze klantgerichte houding betekent voor de reguliere werkzaamheden en contractafspraken.
- Het werkgeverschap richting de medewerkers is in onvoldoende mate geborgd. Dit ligt in belangrijke mate binnen de teams, zonder duidelijke kaders. Uit de in 2023 uitgevoerde evaluatie onder het personeel blijkt dat dit zorgt voor onduidelijkheid, gebrek aan transparantie en onveilige situaties.

11.2 Terugblik – aanpak

De interne en externe uitdagingen die voorliggen zijn stevig en vragen om een organisatiebrede verbetering. Dit komt op een moment dat de gemeentelijke financiën landelijk zwaar onder druk staan en de komende jaren verslechteren. Het ODIJmond-bestuur realiseert zich dat dit de situatie

complex maakt en dat het een extra aanleiding geeft om kritisch te kijken naar wat de beste keuzen voor de lange termijn zijn. Hierbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar de veranderende opgave en de aangescherpte landelijk kwaliteit- en robuustheidscriteria. Om colleges, raden en staten in positie te brengen zodat zij gedegen bestuurlijke keuzes kunnen maken, is gekozen voor een aanpak waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen de korte- en lange termijn.

Korte termijn tot 2027

De korte termijn richt zich op de periode tot 1 januari 2027. In deze periode zetten wij een aantal noodzakelijke stappen om de operationele- en financiële positie op orde te houden. Deze bestaan uit de volgende punten.

Inlopen achterstand

Hierbij wordt voor de korte termijn alleen gefocust op de achterstanden die ontstaan zijn in de uitvoering naast de primaire VTH-taken. Het gaat hier om een inhaalslag in toezicht & handhaving voornamelijk in situaties waar het risico op omgevingsveiligheid het groot is. Hierbij wordt ook een inventarisatie gemaakt van de achterstand op het gebied van vergunningverlening.

Dit is een beheersmaatregel voor 2024, 2025 en 2026. Om dit te realiseren is het noodzakelijk om op een aantal kritische uitvoerende- en aansturende posities de capaciteit (tijdelijk) uit te breiden.

Verbeteren P&C-cyclus

We investeren in tijdelijk capaciteit om de P&C-cyclus (het sturingsmechanisme) te verbeteren, zodat de beschikbare capaciteit effectiever en efficiënter kan worden ingezet. Hiermee gaan we toewerken naar een betere en centrale prioriteitstelling, verbetering van de focus op de realisatie van het uitvoeringsprogramma (UP) en het verbeteren van inzicht en verantwoording richting de deelnemers. Dit is een proces waarbij zowel instrumentarium, administratie en cultuur zullen moeten worden aangepakt. Dit zal een meerjarige aanpak vergen, waarvoor we in 2024, 2025 en 2026 de basis zullen leggen.

Actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur

Een belangrijke stap op korte termijn is samen met de deelnemers inzicht krijgen in wat er op lange termijn nodig is. Hierbij is het noodzakelijk de GR, DVO en financieringsstructuur te actualiseren zodat deze aansluit op de huidige- en waar mogelijk toekomstige situatie.

In dit proces verscherpen wij het zicht op de gecontracteerde opdracht, vernieuwen wij de basis waarop deelnemers- en organisatie financieel verrekenen en ontwikkelen we spelregels zodat deze naar de toekomst actueel blijven en zodat er rolscherpte ontstaat tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Voor de actualisatie van de financieringsstructuur heeft het bestuur de volgende kaders gesteld; 'maak inzichtelijk wat het kost huidige takenpakket uit te voeren, tegen het huidige bestuurlijke ambitieniveau, met borging van kwaliteit en continuïteit en een geactualiseerd bedrijvenbestand.

Extern onderzoek naar toekomstscenario's

Een commissie van het AB en DB van de ODIJmond heeft een extern bureau opdracht gegeven om toekomstscenario's uit te werken. In deze opdracht is besloten om vanuit alle mogelijke scenario's op basis van een onderbouwd advies, te komen tot voorkeursscenario's. Deze scenario's worden opgebouwd vanuit waar de dienst nu staat en afgezet tegen de toekomstige opgaven en criteria waaraan omgevingsdiensten moeten voldoen. Dit levert de deelnemers inzicht op welke wijze de toekomstige opdracht van haar deelnemers op een goede wijze kan worden uitgevoerd en welke mogelijke keuzes het bestuur kan maken om de verwachte structurele kostenstijging te dempen of (gedeeltelijk) op te vangen.

Lange termijn

De lange termijn richt zich op de periode vanaf 1 januari 2027. IJkpunt voor het bepalen van deze richting is de tweede helft 2025. Wanneer ons bestuur inzicht heeft in welke middelen er nodig zijn om de uitvoering van de opdracht met borging van kwaliteit en continuïteit op het huidige ambitieniveau uit te voeren. Op basis van dit inzicht zal het bestuur keuzes maken en richting bepalen rekening houdend met de uitkomsten van het externe onderzoek naar toekomstscenario's. De implementatie zal afhankelijk van de richting in 2026 of 2027 starten. Het bestuur heeft besloten het financiële effect te verankeren in de Kadernota 2027.

Hierbij worden de volgende resultaten richting 2027 verwacht:

- Een toekomstscenario, inclusief de operationele, financiële en maatschappelijke effecten voor de uitvoering van de opdracht van de deelnemers. Tevens een toekomst richting voor de dienst in een zelfstandige, samenwerking of gefuseerde vorm.
- Een geactualiseerde GR- en DVO zodat er voor alle partijen weer inzicht is in de gecontracteerde opdracht, de samenwerkingsvorm en er uniforme afspraken en werkbare afspraken zijn tussen de dienst en haar deelnemers en de deelnemers op gelijke wijze participeren in de samenwerking.
- Een vernieuwde financieringsstructuur waarbij de balans tussen de gecontracteerde opdracht en de middelen is hersteld inclusief spelregels hoe deze verrekend worden met de deelnemers en hoe deze naar de toekomst toe actueel blijven.
- De disbalans tussen incidentele- en financiële middelen is hersteld en er is sprake van een landelijke conform tarief zodat de dienst kan inspelen op noodzakelijke ontwikkelingen. Hierdoor zal het financiële volume (inbreng deelnemers) wijzigingen.
- Een P&C-cyclus die het operationele proces ondersteunt, zodat er op een effectieve- en efficiënte wijze kan worden gewerkt. Er intern en extern sturingsinformatie beschikbaar is, zodat er verantwoording kan worden afgelegd richting de deelnemers.

De keuze voor een toekomstscenario zal invloed hebben op de ontwikkelingsrichting van de organisatie op de lange termijn, de periode van 2027 tot 2030. Het actualiseren van de GR- en DVO-structuur en het herijken van het financiële volume inclusief de financieringsstructuur is een verwachte noodzakelijke stap, vooruitlopend op de uitwerking van alle toekomstscenario's. Eerst moet er extra inspanning worden geleverd op zowel operationele als financiële controle.

11.3 Aanpak & voortgang

Het Bestuur van ODIJmond heeft besloten een zogenaamd meerjarenprogramma te starten om de ontwikkelijnen die de organisatie samen met haar deelnemers oppakt, te sturen. In dit meerjarenprogramma onderscheiden we drie ontwikkelingen, te weten:

1. Herijking GR- en DVO en financieringsstructuur, inclusief governance
2. Herijking van de financieringsstructuur
3. Uitwerken toekomstscenario's

11.4 Aansturing van de onderdelen

- De aansturing van herijken GR- en DVO en financieringsstructuur, inclusief governance en het herijken financieringsstructuur is belegd bij de organisatie.
- De aansturing van de ontwikkeling waarbij gekeken wordt naar de mogelijke toekomstscenario's is belegd bij een commissie die is samengesteld uit AB en DB leden van ODIJmond. De directeur ondersteunt de commissie.
- De andere stappen; het inlopen van achterstanden, verbeteren van de P&C-cyclus en herstellen van de centrale sturing worden gezien als interne bedrijfsvoering en pakt de organisatie zelfstandig op.

Programmaplan en -planning

- Over dit programma legt de organisatie verantwoording af over de voortgang richting het DB.
- Er is een zogenaamd programmaplan en dito planning opgesteld.
- Een accounthouder organiseert overleggen waarin werk- en klankbordgroepen samenwerken met de deelnemers aan de uitvoering.
- De programmaplanning houdt rekening met de bestuurlijke afstemming met het AB en DB
- De programmaplanning houdt rekening met de afstemming en bijbehorende rol van gemeenteraden en Provinciale Staten.

11.5 Voortgang meerjarenprogramma

Deze begroting 2026 maakt onderdeel uit van dit meerjarenprogramma om ODIJmond operationeel- en financieel in controle te brengen. Dit betekent dat wij ook in deze begroting rapporteren over de voortgang, tot op publicatie van dit document.

Dit gebeurt op hoofdlijnen zodat de gemeenteraden en Provinciale Staten geïnformeerd worden.

Ontwikkellijn	Status	Toelichting	Deadline
Herijken GR en DVO structuur (algemeen: analyse en uitgangspunten)		Gedurende Q3, Q4 (2024) en Q1 (2025) er is een volledige analyse gemaakt van de huidige 208 documenten waarin contractuele afspraken tussen de dienst en deelnemers zijn opgenomen. De huidige GR is getoetst op actualisatie, volledigheid en samenhang met de huidige DVO's. Er zijn interviews afgenomen met een AB-delegatie, de deelnemers ambtelijk en intern. Er is met een ambtelijke werkgroep met vertegenwoordigers van de deelnemers gewerkt om te komen tot een analyse en uitgangspunten voor een toekomstig juridisch kader.	16 april 2025: AB ontvangt rapportage.
Herijken GR, DVO structuur en governance (verplichte en facultatieve taken)		Gedurende Q1, Q2 (2025) wordt in afstemming met deelnemers bepaald welke taken verplicht moeten worden afgenomen binnen de GR en welke taken facultatief kunnen worden afgenomen. Hiermee ontstaat een basis van solidariteit tussen de deelnemers en voor de organisatie de basis waarop zij kan organiseren.	9 juli 2025: AB ontvangt rapportage.
Herijken financieringsstructuur (financieel volume analyse IST-SOLL)		Gedurende Q3, Q4 (2024) en Q1 (2025) is er een IST-SOLL analyse opgesteld. Hierbij is een vergelijking gemaakt van de huidige opdracht tegen de huidige middelen (IST-situatie) en de huidige opdracht tegen de benodigde middelen als dit in balans wordt gebracht en de situatie wanneer de bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten worden gehanteerd (SOLL-situatie). De IST-SOLL analyse geeft de deelnemers enerzijds inzicht in wat de uitvoering van de opdracht werkelijk zou moeten kosten. Anderzijds maakt hij ook zichtbaar of er scheefgroei is tussen de deelnemers en deelnemers die te veel of te weinig bijdragen.	16 april 2025: AB ontvangt analyse.

Herijking financieringsstructuur (Analyse Knel- & uitgangspunten)		Gelijktijdig aan het opstellen van de IST-SOLL analyse is tevens de huidige financieringsstructuur en spelregels onderzocht. Er was al vastgesteld dat deze niet actueel was en daarmee niet aansluit op de huidige situatie. In deze analyse is vastgesteld waar de knelpunten zitten en wordt aangegeven over welke onderwerpen er nagedacht dient te worden richting een toekomstige structuur.	16 april 2025: AB ontvangt rapportage.
Herijking financieringsstructuur (Uitgangspunten toekomstige structuur)		Vanaf Q2-2025 zal samen met de deelnemers gewerkt gaan worden aan de uitgangspunten van de toekomstige financieringsstructuur.	juli 2025: AB ontvangt uitgangspunten.
Herijking financieringsstructuur (Actualiseren bedrijvenbestand)		Vanaf Q3- 2024 tot op heden wordt er vanuit de organisatie gewerkt aan het actualiseren van het bedrijvenbestand. Een bedrijvenbestand is de basis waar vanuit de VTH-milieu activiteiten de kern van een omgevingsdienst worden opgebouwd. Daarnaast wordt een proces ontwikkeld om dit bestand naar de toekomst toe actueel te houden	10 juni 2025: informer AB over voortgang.
Toekomstscenario's (Hoofdlijn scenario's)		Gedurende Q4-2024 en Q1-2025 wordt door een extern bureau scenario's op hoofdlijnen ontwikkeld. Deze scenario's geven het bestuur inzicht van de mogelijke opties. Gelijktijdig wordt een wegingskader voorgesteld waarmee de scenario's onder andere worden afgezet tegen de opgave, landelijke kwaliteit- en robuustheid eisen en wat realistisch is. Hiermee ontstaat inzicht welke richtingen mogelijk zijn.	16 april 2025 AB ontvangt rapportage.
Toekomstscenario's (Voorkeur scenario')		Gedurende Q2, Q3 (2025) worden twee tot drie voorkeursscenario's van het AB uitgewerkt in detail. Hierbij ontstaat inzicht in de haalbaarheid, maar ook in de financiële, operationele en maatschappelijke impact van de scenario's.	9 juli 2025: AB ontvangt rapportage.

Dit meerjarenprogramma loopt op dit moment door tot 1 januari 2027. De belangrijkste stappen om te komen tot een toekomstrichting worden in 2025 gezet. Voor de vervolgstappen verwijzen wij naar de programmaplanning die is gemaakt voor de herijking GR, DVO, financieringsstructuur én governance en het uitwerken van toekomstscenario's.

Inlopen achterstanden VTH

In 2024 en 2025 zetten wij een extra stap om de belangrijkste achterstanden op het gebied van VTH-milieu in te lopen. Hierbij ligt de focus op bedrijven met een potentieel hoger risico op omgevingsveiligheid. Dit zijn in elk geval de vergunningplichtige bedrijven maar ook bedrijven waar grote volumes brandbare of schadelijke stoffen worden opgeslagen.

Wij zijn deze extra stap gestart met het uitvoeren toezicht controles. Voor deze jaren hebben we 500 bedrijven extra opgenomen in de programmering. Hiermee voldoen we vanaf 2024 weer aan de bestuurlijke ambitie om vergunningplichtige bedrijven¹⁰ jaarlijks te controleren.

Vanuit de bedrijven die een melding milieubelastende activiteit (MBA) moeten doen¹¹ is de achterstand +/- 2.600 bedrijven op een bestand van 6.000 bedrijven én te groot om volledig in te lopen. Hier hebben we de bedrijven geselecteerd met een potentieel hoger risico op omgevingsveiligheid en specifieke sectoren. Voor 2024 en 2025 ligt de focus op de inhaalslag, vanaf 2026 zal het een combinatie van inhalen en reguliere uitvoering worden.

In april 2025 ontvangen de deelnemers de eerste voortgangsrapportage op dit onderdeel.

Overzicht vergunningen

Vanuit de toezichtcontroles ontstaat een beeld wat de actualiteit en volledigheid is van de vergunningen. Tot 2019 werden trends in de vergunningverlening geregistreerd, daarna is dit losgelaten. Hierdoor is er geen actueel overzicht van alle vergunningen én is er een meerjarige achterstand van de actualisatie hiervan. Vanuit de toezichtcontroles krijgen wij zicht op onrechtmatigheden en het aantal overtredingen. Echter geeft dit geen directe reflectie op de vergunning. Daarnaast gebruiken we onze controles om de WABO¹² om te zetten naar de Omgevingswet. Hierbij registreren we het aantal milieubelastende activiteiten (MBA's) bij bedrijven (een bedrijf kan dus meerdere MBA's hebben waarop wij controleren). Op basis van de MBA's kan ook beoordeeld worden of de vergunning volledig en actueel is. Gedurende 2025 ontstaat een betrouwbaarder beeld van waar we staan met de vergunningverlening.

Adviseringstaak

Voor advisering is het beeld dat wij over de afgelopen jaren alleen de vragen vanuit de deelnemers oppakken. Dit beeld blijft voor 2024 en 2025 gelijk. Eigenlijk zou vanuit advisering ook proactief geadviseerd moeten worden ten aanzien van ontwikkelingen, beleid of wijzigende wetgeving. Zo is het mogelijk om aan de voorkant te sturen. Om dit te kunnen doen is er structureel meer capaciteit nodig. Dit is niet vanuit de incidentele middelen te organiseren omdat inhuur op expertise in de huidige arbeidsmarkt niet realistisch is. In 2025 zetten wij een stap om het kennisniveau van onze

¹⁰ Het gaat hier om bedrijven die een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit (MBA) nodig hebben. Dit betreft doorgaans grotere, complexere en milieubelastende bedrijven die onder het Europese IPPC-regime (Integrated Pollution Prevention and Control) vallen of waarvoor specifieke milieuregels gelden. Voorheen aangeduid als WABO type-C bedrijven.

¹¹ Dit zijn voornamelijk middelgrote bedrijven met enige milieubelasting, waarvoor algemene rijksregels gelden (zoals het Besluit activiteiten leefomgeving, Bal), maar die geen omgevingsvergunning voor milieu nodig heeft. Voorheen aangeduid als WABO type-B bedrijven.

¹² De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht was een Nederlandse wet die in 2010 werd ingevoerd om allerlei vergunningen op het gebied van bouwen, milieu en ruimtelijke ordening samen te voegen tot één omgevingsvergunning. Dit maakte het vergunningsproces eenvoudiger en efficiënter. De Wabo is per 1/1/24 vervangen door de Omgevingswet, die regels voor de fysieke leefomgeving verder integreert en vereenvoudigt.

eigen medewerkers te verdiepen en maken wij inzichtelijk hoeveel extra formatie er nodig is om de adviestaak goed in te vullen.

Extra capaciteit op thema advies

Ook zijn wij met de deelnemers en specifiek provincie Noord-Holland in gesprek om voor ruimtelijke advisering extra incidentele middelen voor 2025 tot 2027 aan te vragen en ontvangen. Grote dossiers die onderdeel zijn van de energietransitie, zoals aanlanding Wind op Zee, de Energiehavens en infrastructuur voor het tegengaan van netcongestie en/of het uitbreiden naar waterstof vragen op korte termijn advisering. Het is nodig om in 2025 te starten met opbouwen van capaciteit, zodat we vanaf 2026 aan de vraag kunnen voldoen, omdat we dan de risico's dat de transitie afgeremd wordt, kunnen vermijden.

Voortgang herstel centrale sturing

In 2024 hebben wij een aantal richtinggevendende keuze gemaakt om de centrale sturing van onze primaire VTH-dienstverlening te verbeteren. Als belangrijk onderdeel hiervan wordt de P&C-cyclus verbeterd en zetten we de eerste stappen om de P&C-cyclus en de praktijk beter op elkaar aan te sluiten.

Evaluatie organisatievorm 'zelforganisatie' en herziening

In 2019 heeft ODIJmond gekozen voor de organisatievorm 'zelforganisatie'. Dit is een organisatievorm waarbij het management verantwoordelijk is voor 'het WAT' (de richting) en de medewerkers verantwoordelijk zijn voor 'het HOE' (hoe ze de richting realiseren). Dit geldt zowel voor de inhoudelijke taken als de bedrijfsvoering taken. Deze organisatievorm zorgt voor flexibiliteit en eigenaarschap én vraagt ook om verantwoordelijkheid, senioriteit en bereidheid om meer te doen dan de reguliere werkzaamheden. Deze organisatievorm vraagt om zowel duidelijke kaders en spelregels als om kennis van 'zelforganisatie' die actueel gehouden moet worden. De organisatievorm is, mits goed georganiseerd, niet financieel voordeliger dan een hiërarchische structuur. De management- en staftaken die worden opgepakt door uitvoerend personeel zorgen voor productiviteitsverlies op dat vlak. Ook is een jaarlijkse forse investering in kennis van zelforganisatie en wat dit betekent voor de samenwerking nodig. Medewerkers moeten met elkaar goed in staat zijn afspraken te maken én in staat zijn elkaar daarop aan te spreken.

In 2023 is onder de medewerkers een evaluatie uitgevoerd naar het functioneren van deze organisatievorm. Gedurende 2024 is in samenwerking met hen én de teams waar zij onderdeel van uitmaken. Geïnterviewd wat er nodig is om 'zelforganisatie' te laten functioneren. Hierbij is vastgesteld dat deze stap te groot is, de middelen hiervoor niet beschikbaar zijn en het draagvlak voor deze werkwijze inmiddels te beperkt is.

Eind 2024 is besloten over te stappen naar een hiërarchisch model, waarbij staf- en bedrijfsvoeringstaken weer uitgevoerd gaan worden door staf- en management maar de medewerkers wel een hoge mate van verantwoordelijkheid (eigenaarschap) houden voor de uitvoerende werkzaamheden. De managementfuncties zijn beperkt en worden binnen de kaders van de begroting gerealiseerd.

Planning & controle cyclus

In 2024 zijn we gestart met een proces om de P&C-cyclus te verbeteren. De eerste stap hierbij is gericht op het concreter en realistischer maken van ons uitvoeringsprogramma (UP). Dit document is voor het jaar 2025 opgesteld vanuit de focus dat het een intern- en extern sturingsdocument moet zijn. Daarnaast werken we organisatie breed eraan om de uitvoering buiten en de P&C-cyclus weer op elkaar aan te laten sluiten. Om dit te bereiken is een gezamenlijke richting, herstel van centrale sturing en het betrekken van de medewerkers bij de P&C-cyclus essentieel. Organisatie breed zal plan-do-check-act (PDCA) meer in het gedrag en de werkwijze moeten worden verankerd om de juiste feedback in de P&C-cyclus te krijgen. Dit wordt een meerjarige inspanning.

11.6 Positie deelnemers

Financiële positie

Het komt op een ongelegen moment dat in 2024 is vastgesteld dat stappen nodig zijn om de organisatie operationeel en financieel onder controle te krijgen, terwijl de Rijksoverheid de eisen voor gemeenten én omgevingsdiensten aanscherpt en de financiële positie van gemeenten vanaf 2026 sterk verslechtert. Geconcludeerd kan worden dat onze deelnemers de afgelopen jaren te weinig hebben betaald waardoor niet alle werkzaamheden zijn uitgevoerd én er is een achterstand ontstaan. Hier was geen gezamenlijk beeld op. Om rekening te houden met de financiële positie van de deelnemers, komt er in het proces ruimte voor keuzes maken. We presenteren mogelijke toekomstscenario's voor de organisatie van de dienstverlening én laten het bestuur zien welke keuzes mogelijk zijn en wat de gevolgen van die keuzes zijn. Het is wel belangrijk hier het tijdspad te bewaken. Ons bestuur heeft gekozen voor een route waarbij 2024-2025 gebruikt wordt om inzichtelijk te maken waar we staan, welke (bestuurlijke) keuzes kunnen worden gemaakt inclusief een inschatting van de impact van deze keuze. Vanuit dit inzicht wordt vanaf april 2025 tot einde jaar richting bepaald en worden besluiten genomen.

Het financieel effect hiervan land in de Kadernota 2027. Dit betekent dat eventueel bezuinigingen pas per 2027 kunnen worden geëffectueerd. Echter dan wel vanuit een situatie dat er inzicht is en achterstanden met het hoogste risico zijn ingelopen. Het is belangrijk dat nog moet worden bekeken hoe bezuinigingen zich verhouden met de impact op de leefomgeving en hoe deze zich verhouden tot de landelijke verscherpte criteria. Wij verwachten dit beeld begin juli 2025 met het bestuur te delen.

Betrokkenheid deelnemers

- De ontwikkellijn GR, DVO en financieringsstructuur wordt in actieve participatie met de deelnemers uitgevoerd. Alle deelnemers zijn ambtelijk betrokken en hebben onderling afgestemd wie op welk onderwerp een stap naar voren doet: door te participeren in de klankbord of werkgroepen.
- Het Dagelijks Bestuur is intensief betrokken bij het tot stand komen van het programma (de aanpak) en wordt periodiek gerapporteerd op de voortgang.
- Ook het AB wordt op regelmatige basis bijgepraat door de externe projectleiders die de verschillende onderdelen begeleiden.
- Het ontwikkelen van toekomstscenario's wordt aangestuurd door een commissie van DB en AB leden.

11.7 Conclusie

We startten dit document met de conclusie dat het jaar 2026 dus onderdeel uitmaakt van een meerjarenprogramma. Dit gegeven geeft ook nadrukkelijk richting aan de begroting 2026. Wij hebben de structurele lasten beperkt tot strikt noodzakelijke punten. Hiermee sluiten we aan bij de bestuurlijke afspraak; 'geen structurele keuzes maken die vooruitlopen op het bepalen van de toekomstrichting voor de lange termijn'

Daarnaast vragen we de incidentele kosten op om het programma (GR, DVO en financieringsstructuur), de toekomstscenario's en het inlopen van de achterstanden te kunnen continueren. De doorloop van deze onderdelen is noodzakelijk omdat er anders geen inzicht ontstaat waarop structurele keuzes kunnen worden gemaakt en de organisatie operationeel- en financieel niet in controle komt.

In 2024 is besloten de kosten 2024-2025 en 2026 apart van elkaar op te vragen. Destijds zijn de kosten voor 2026 becijferd op 1,5 miljoen euro. Vanuit de zienswijzen van de gemeenteraden en Provinciale Staten op de begrotingswijziging 2025 hebben wij besloten ons maximaal in te spannen om dit bedrag te verlagen. Door een scherper inzicht in de werkelijke situatie, ombuigingen, incidentele meevallers, interne bezuinigingen hebben wij dit bedrag kunnen verlagen tot 750k euro. Dit bedrag is noodzakelijk om tot een neutraal operationeel resultaat te komen in de begroting 2026 en de gemaakte afspraken rond de inhaalslag en het programma GR, DVO, financieringsstructuur en de toekomstscenario's uit te voeren.

Met dit document hebben wij richting de gemeenteraden en Provinciale Staten een tussentijdse verantwoording willen geven op de voortgang van ontwikkelingen en de besteding van de incidentele middelen 2024. In bestuursrapportage rapporteren wij over de voortgang en gaan we onder andere inhoudelijk in op wat de resultaten zijn van het inlopen van de achterstanden.

11.8 Financiële verantwoording

De financiële verantwoording voor de besteding van de incidentele middelen nemen wij op in de bestuursrapportages 2025. Dit aangezien de middelen pas in 2025 beschikbaar zijn gesteld.



Contactpersoon: Omgevingsdienst IJmond

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

9 juli 2025 | versie 2.0